

ΣΤΟΙΧΕΙΑ Ν. ΕΠΙΣΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΛΙΜΝΗΝ

ΠΑΝΔΘΗΝΔΙΑ

ΕΤΟΣ Β'

31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1901

ΣΤΙΧΟΙ ΣΕ ΓΝΩΣΤΟΝ ΗΧΟ

Σ Κ Ε Ψ Η

Ἀπ' ὅλα τὰ θεόμορφα τῶν ἀγαλμάτων φέγγη
Κι ἀπ' ὅλους τοὺς χρυσοὺς ρυθμοὺς ποῦ πλέκει ὁ ποιητής,
Ποῦς ξέρει ἂν πῶς ξεχωριστὰ καὶ πῶς μακρὰ ἂν δὲ φέγγη
Μιά καλὴ πράξι ἀγνώριστη, μπάλοσμο μᾶς πληγῆς!

Τὸ Κοῖμα τὸ σκυλόκαρδο κ' ἡ ἀκάθαρτη Κακία
Τάχα γιὰ τὴν ἀλάθευτη κάποιου θεοῦ ἀκοή
Δὲν εἶναι μιὰ σοφώτατη τρικυμιστὴ ἁρμονία
Τῆς μελωδίας ποῦ ψέλνει μας ἡ γαληνὴ Ἀρετῆ;

Τῆς Τέχνης λάμπουν οἱ ναοί, λάμπουν τὰ οὐράνια τόξα
Τοῦ Λόγου, λάμπουν τ' ὄματα τὰ θριαμβευτικά·
Τάχα ἂν ἀξίζον μεσ' ἔς τὸ Πᾶν τὸ νόημα καὶ τὴ δόξα
Τοῦ ἀνθοῦ ποῦ χάρεται ἡ ἀγῆ καὶ κλαίει νεκρὸ ἢ βραδιά;

Ἐψώνεται ὁ βαδύσοφος· ὄλες τοῦ Ἀπείρου κροῦει
 Τις θύρες, ὄλες κάθεται τίς Σφίγγες καὶ ρωτᾷ·
 Ὁ στρατιώτης ὁ ἄγνωμος, ποῦ ἀρώτητα ὑπακούει,
 Σὲ μὴν ἀλήθεια ὑπέριστη δὲν εἶναι πῶς σιμά;

Στὸ μέγα τραβοπάλαμα ποιά δύναμη, ποιὸς ξέρει!
 Μετράει τὰ καταμέτρητα καὶ πλάθει τὰ τρανά;
 Ἡ γνώμη τοῦ ξεχωριστοῦ ἢ ἀταίριαστη; ποιὸς ξέρει!
 Τοῦ πλήθους ἢ θαμπή ψυχὴ ποῦ ἀλόγιστα ξεσπᾷ;

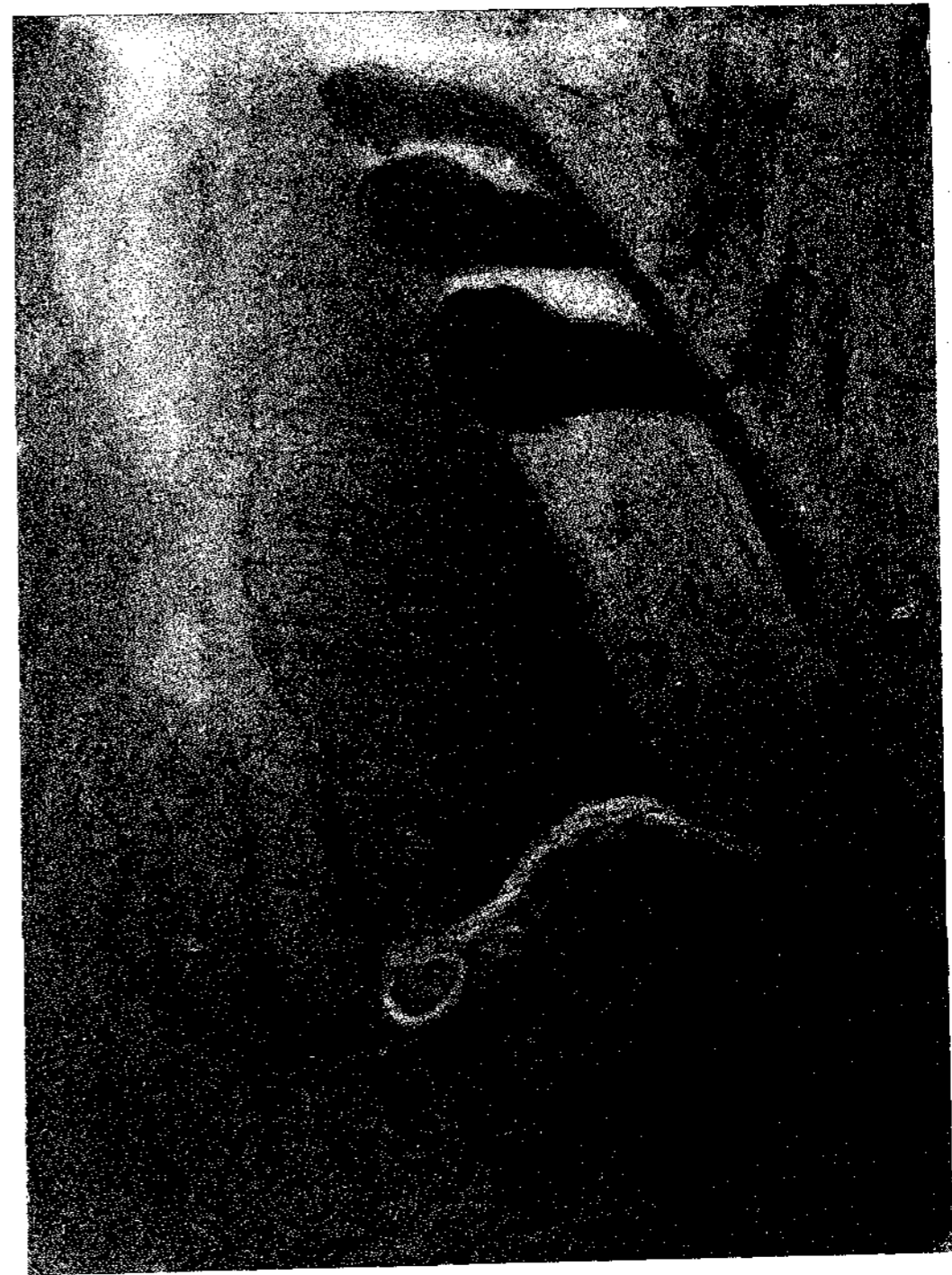
Γιὰ νὰ βλογήσῃ ὑψώνεται κάποιο πανίερο χέρι·
 Τάχα καὶ ποιὸς ὁ ἐλλογιτός; Τὸ ἐλεύτερο πουλὶ
 Πῶχει παιρίδα ὅπου τὰδρὸ φτερὸ τὸ γοργοφύρη,
 Ἡ τὸ φυτό ποῦ ἀνθόβολο μιᾶς φούχτας δένει γῆ;

Καὶ ποιὸ τὸ φῶς τὸ ἀληθινό; Νόμος ποῦ εἶν' ὄλος μάτι
 Ἡ κάποιος τυφλὸς Ἔρωτας; Τί θὰ μᾶς πάη ἐκεῖ;
 Δειλὸ ἓνα τρεμοπάξιμο ἔς τὸ κρύφιο μογοπάτι,
 Ἡ στέρεο γοργοπάτημα ἔς τὸ δρόμο τὸν πλατύ;

ᾠ κόρη ὄνειροστέφανη, μαλώνεις πάντα, ὦ Σκέψη,
 Μὲ μὴν αἵματοστάλαχτη ἀντρογύναια γοργή·
 Τάχα ποιὸ γάλα εἶναι γραφτὸ νὰ γιάνη καὶ νὰ θρέψῃ
 Σὲ μὴν ὑγίαν ὀλύμπια τὴν ἄρρωστη ζωή!

Ἄγγελε, μὲ ἓνα γίγαντα παλεύεις πάντα, ὦ Σκέψη,
 Ἀπλώνει γιὰ νὰ πνίξῃ σε τὰ χέρια τὰ ἑκατό,
 Χτύπα μὲ μὴν ρομφαία κ' ἐσὺ! Καὶ ὁ κόσμος θάχῃ ρέψῃ,
 Καὶ τὸ δικό σας πάλαμα δὲ θάχῃ τελειωμό!

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΣΑΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ΣΤΗΣ ΟΧΘΕΣ

ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ

Στῆς ὄχθες ἑνὸς μακροῦ ποταμοῦ, πέρα καὶ πέρα ἀπὸ τῆς χώρας τῶν ἀνθρώπων, ἐβασίλευε πάντα ἡ μεγάλη καὶ ἀγνώριστη χαρὰ — ἔτσι λέει ἕνα παλαιὸ παραμῦθι. Τὸ νερὸ ἀργοκίνητο, χωρὶς μουρμουρητὰ ἢ παράπονα, ἐπερνοῦσε ἀφλοίσβητο ἀνάμεσα στῆς πρσιανάδες. Κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο ὁ Ποταμὸς φοροῦσε τὰ χρυσάφια του καὶ στολιζότανε μὲ διαμάντια καὶ μὲ ζαφείρια· κάτω ἀπὸ τὸ φεγγάρι ἔβαζε τ' ἀσημένια του καὶ φοροῦσε τὰ ὀπάλια καὶ τὰ μαργαριτάρια του· μέσα στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας, ντυνότανε τὰ μαῦρα του βελούδα, κεντημένα μὲ χρυσὰ ἄστρα. Καὶ πάντα ἐκυλοῦσε ὁ Γέρω-Ποταμὸς μὲ τὴν ἀργὴ γαλήνη μιᾶς βασιλικῆς εὐτυχίας. Ἔτσι λέει ἕνα παλαιὸ παραμῦθι.

Στῆς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ οἱ μεγάλες λεῦκες ἐσάλειναν πάντα καμαρωμένες ἀπάνω στὰ ὑπερήφανα κορμιά τους. Καὶ ὅλο ψήλωναν ρουφώντας μὲ τῆς ψηλῆς κορυφῆς τους τὸ πρωτόλουβο φῶς τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὅλο κατέβαιναν ζητώντας ἀπὸ τὰ σπλάγνα τῆς γῆς τῆς ἀπόκρυφες δροσιές. Τὰ σπάρτα τὰ πρόσχαρα ὅλο γελοῦσαν καὶ ὅλο παιγνίδιζαν μὲς τῆς τρελλῆς αἰτῆς κί' ὅλο πλουμιζόνταν καὶ καμάρωναν. Καὶ οἱ καλαμιές λύγιζαν πάντα παιγνιδιάρες καὶ ἐρωτικῆς καὶ τώρα ἔσκυβαν καὶ καθρεφτίζοντο στὰ βασιλικά νερά καὶ τώρα πάλι πειστωμένες τίναζαν μὲ νάζι τὰ κορμάκια τους καὶ γελοῦσαν μὲ τὰ γαργαλισμάτα τῆς αὔρας. Καὶ ὁ Γέρω-Ποταμὸς κυλοῦσε τὰργοκίνητα νερά του, πέρα καὶ πέρα ἀπὸ τῆς χώρας τῶν ἀνθρώπων, μὲ μιὰ βασιλικὴ εὐτυχία.

Κάτω ἀπὸ τὰ γέρικα κορμιά τῶν δένδρων καινούρια φύτρα ἐχαιροῦσαν κάθε ἀνοιξὶ τὸν μεγάλον Ἥλιο. Καὶ οἱ μαννάδες τους

ἔσκυβαν στοργικὰ καὶ τοὺς ἐμουρμούριζαν τὸ παλαιὸ τραγοῦδι τῆς εὐτυχίας. Μὰ ἕνα καινούριο φυτό, — λέει τὸ παραμῦθι, — ἔσκασε ἕνα δειλινὸ καὶ πρόβαλε ἀνάμεσα ἀπὸ τὴ μαλακὴ γλῶη. Ἦτον μιὰ μικρούλα λεῦκα ποῦ δὲν ἔμοιαζε μὲ τῆς ἄλλες. Καὶ ὅταν ἐμεγάλωσε κ' ἐψήλωσε, μονάχη τῆς καὶ ξεχωριστὴ σ' ἕνα ψήλωμα τῆς ρεματιᾶς, οἱ ἄλλες λεῦκες καὶ τὰ σπάρτα καὶ οἱ καλαμιές καὶ τὰ χαμολούλουδα τὴν κύτταξαν παράξενα. Γιατὶ ἡ καινούρια λεῦκα, δὲν ἔμοιαζε μὲ τὰ ἄλλα δένδρα, δὲν εἶχε τὰ σημάδια τῶν ἀδερφῶν τῆς, οὔτε στὸ κορμί τῆς τὸ παράξενο, οὔτε στὸ ἀγκάλιασμα τῶν κλαδιῶν τῆς, οὔτε στὸ σάλεμα τῶν ψηλῶν κλώνων, ὅταν οἱ ἀγαπημένοι ἀνέμοι ἐπετοῦσαν τρελλοὶ νὰ χαιρετήσουν τὸν Γέρω-Ποταμὸ μὲ τὰ εὐτυχισμένα τὰ παιδιὰ του.

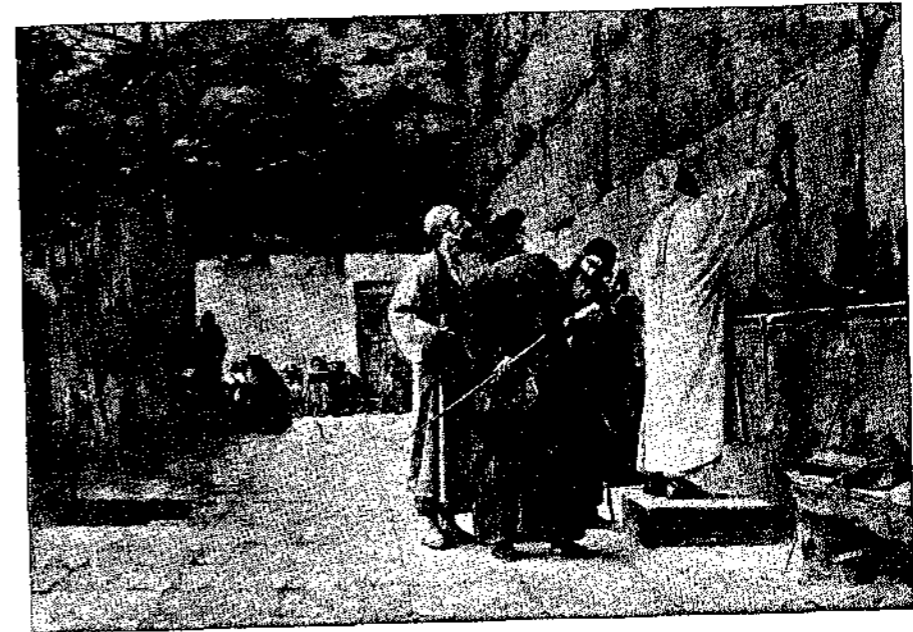
Ἡ καινούρια λεῦκα ἦταν ἕνα δένδρο ποῦ ἀγαποῦσε νὰ παίρνη ἀνθρώπινες μορφές. Τὸ κορμί τῆς λιγνὸ καὶ λυγερὸ ἐσάλεινε μὲ ἀνθρώπινα κινήματα καὶ τὰ κλαδιά τῆς ἄπλωναν στὸν ἀέρα σὰ δυὸ χέρια ποῦ ζητοῦσαν νὰγκαλιάσουν τῆς σιωπηλῆς σκιῆς ποῦ ἀνέβαιναν ἀπὸ τὰ ἀργοκίνητα νερά. Ἡ κορυφή τῆς καθὼς ἐφούντωνε ἀπάνω ἀπὸ τὸ γυμνὸ κορμί τῆς, ἔγερνε σὰν κεφάλι γυναίκας μὲ μεγάλα ξέπλεκα μαλλιά καὶ ὅλο ἔσκυβε λυπητερὰ κατὰ τὴ γῆ καὶ ὅλο ἐψήλωνε ἀπελπιστικὰ πρὸς τὸν οὐρανὸ. Καὶ ὅταν ἐφουσοῦσε ὁ δυνατὸς βορρῆς ἡ λεῦκα βογγοῦσε μὲ ἀνθρώπινο βογγητό· καὶ ὅταν ἔπερνε ἡ δυνατὴ νοτιά, ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ κλαδιά τῆς ἐβγαίναν ἀνθρώπινα ἀναφυλλητὰ καὶ ὅταν ἔπερνε τὸ σκοτάδι καὶ τὰ ἄλλα δένδρα ἔγερναν τὸ ἕνα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἄλλου, αὐτὴ μοναχὴ καὶ ξεχωριστὴ ἐφάνταζε σὰν ψηλὸ φάντασμα, ἀγρυπνο καὶ καταραμένο, χωρὶς ὕπνο, ποῦ ἄπλωνε πάντα

καὶ ὅλο ἄπλωνε δύο μεγάλα χέρια νὰγκαλιάσῃ τῆς φοβισμένες σκιῆς ποῦ ἔφρευγαν κ' ἐγλυστοῦσαν ἀπάνω στὰ νερά τοῦ ποταμοῦ.

Ἀπὸ τότε ποῦ ἡ λεῦκα μὲ τὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ ἐφύτρωσε μονάχη καὶ ξεχωριστὴ σ' ἕνα ψήλωμα τῆς ρεματιᾶς, ἀπὸ τότε — λέει τὸ παλαιὸ παραμῦθι — ἡ χαρὰ ἐχάθηκε ἀπὸ τῆς ὄχθες τοῦ ποταμοῦ. Τὰ δένδρα ἐμαρῶζωσαν γύρω τῆς, ἀπὸ ἕνα πόνου ποῦ δὲν τὸν εἶχανε γνωρίσει ποτέ τους. Οἱ ἄλλες λεῦκες εἰτίναζαν τὰ ξερὰ καὶ μαραμμένα φύλλα τους σὰ δάκρυα μέσα στὸ ἥσυχον τὸ ρέμμα· τὰ σπάρτα ἔχασαν τὰ χαρωπὰ παιγνιδίσματα μὲ τῆς χρυσῆς ἀκτῖνες καὶ μόνο τὰγκαθωτὰ φύλλα τους ἔτριζαν λυπητερὰ μὲ τῆς ἄγριες πνοές· οἱ καλαμιές σὰ γερόντισσες ξερακιανές, ἐτρέχιζαν ἐπάνω στὰ πόδια τους κ' ἐγκρίνιαζαν μὲ τῆς αὔρας ποῦ τοὺς ζητοῦσαν ἐρωτικὰ παιγνιδία, γαργα-

λίζοντας τὰ χλωμὰ καὶ στεγνωμένα φύλλα τους. Μόνο ἡ λεῦκα, ποῦ ἔπερνε ἀνθρώπινες μορφές, ἐβασίλευε σὰ φάντασμα ἀπάνω ἀπὸ τῆς πένθιμες ὄχθες. Καὶ ὅλο κινουσε δύο μεγάλα χέρια νὰγκαλιάσῃ τῆς φοβισμένες σκιῆς ποῦ ἐγλυστοῦσαν ἀπάνω στὰ νερά καὶ ὅλο ἔσκυβε θλιβερὰ ἀπάνω στὸ ποτάμι καὶ ὅλο ἐσήκωνε τὸ ἀπελπισμένο κεφάλι πρὸς τὸν οὐρανὸ. Τὰργοκίνητα νερά διάβαιναν σιωπηλὰ κάτω ἀπὸ τὴ θλίψη τῶν δένδρων· ὁ Γέρω-Ποταμὸς ἐφουσοῦσε τὰ νερά του ἀπὸ μιαν ἀπόκρυφη θλίψη. Τὰ νερά του ἔτρεχαν τώρα φαρμακωμένα καὶ μάραιναν τὰ νέα φύτρα καὶ μονάχη οἱ ρίζες τῆς παράξενης λεύκας ἐρροφούσαν ἀχόρταγα τὸ φαρμακωμένο νερὸ καὶ ἐπάνω ἀπὸ τῆς θλιμμένες ὄχθες δύο μεγάλα ἀπελπισμένα χέρια ἐσάλειναν, γυρεύοντας νὰγκαλιάσουν τῆς τρομασμένες σκιῆς.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

Η ΕΥΧΗ — ΕΛΛΗΝΟΓΡΑΦΙΑ Ο. ΠΑΛΛΗ
 ΕΚ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ

ΟΙ ΝΑΥΑΓΟΣΩΣΤΑΙ

Πώς έτρεχον τὸ πρωί, εἰς τὴν πεδιάδα πέραν, ἔξω τῆς πολίχνης, τόσος κόσμος, ἄνδρες καὶ παιδιά, καὶ ὀλίγαι γυναῖκες προσέτι; Ἔτρεχον ἀνὰ τὴν εὐρείαν λεκάνην, τὴν σχηματιζομένην μεταξὺ δύο βουνῶν, καὶ ἑνὸς βορεινοῦ ὄρμου καὶ τοῦ λιμένος τοῦ μεσημβρινοῦ, πλήθος πολὺ σφόδρα. Ὁ οὐρανὸς ἔβρεχε διαρκῶς λεπτὸν νερόχιονον, ὃ γράϊος, ὃ βορειοανατολικός, ἀδιάκοπος ἐφύσα, καὶ ἦτο ψῦχος καὶ χειμῶν, Δεκέμβριον μῆνα...

Πρῶτοι ἔτρεξαν, ὁ Λούκας ὁ Μπουῖνος, κ' ὁ Θανάσης ὁ Πουγαδῆς, κ' ὁ Παναγῆς τῆς Χρόναινας. Εὐθὺς κατόπιν τούτων ἦλθαν ὁ Ἀναστάσης ὁ Ζίζυφός, κ' ὁ Κώστας ὁ Ἀμπάς, κ' ὁ Ἀλέξης τῆς Μυλωνοῦς, κ' οἱ λοιποί. Ἄλλοι ἔξ' αὐτῶν ἔφερον σάκκους πλήρεις, ἄλλοι ἐκρατοῦσαν ὡς ράβδους ὑψηλὰ κοντάρια, κ' ἦ τσέπες τῶν ἀμπαδένιων ἐπανωφορίων καὶ περισκελίδων τῶν ἐφαίνοντο κάπως φουσκομένες. Εἶχαν βγάλλῃ ἀπὸ τὰ κοντάρια τοὺς γάντιζους καὶ τὰ καμάκια, καὶ τὰ ἔφερον εἰς τῆς τσέπες τῶν, ἴσως διὰ νὰ μὴ δίδουν ὑποψίας. Δύο ἐκ τούτων ἐκράτουν ἀνὰ μίαν ἀπόχην, καὶ ἄλλοι ἐβάσταζον κουβαριασμένα χονδρὰ σχοινία, πισσωμένα. Βεβαίως ἐπρόκειτο περὶ ἀλιευτικῆς ἢ ναυτικῆς ἐκδρομῆς.

Ἄλλὰ πῶς εἶχον μυρισθῆ τὴν ὑπόθεσιν, κ' εἶχον λάβῃ εἶδησιν, ὅλες ἢ μάγκες τοῦ τόπου, παιδιά μεταξὺ δώδεκα καὶ δεκαῆξ ἑτῶν, πρῶτος ὁ Θεοδορῆς ὁ Τσοῦνος, εἶτα ὁ Γιάννης ὁ Ζόπης, κ' ὁ Πέτρος ὁ Τριζόπης, κ' ὁ Βασίλης ὁ Γλάρος, κ' ὁ ἄλλος Βασίλης ὁ Κουλόγος, κ' ὁ Γιώργης ὁ Κυρκοδός, κ' ὁ Δημήτρης ὁ Ψόφος, κ' ὁ Γιάννης ὁ Κιώρης, κ' ὁ Ἀλέξης τὸ Φανάρι, κ' ὁ Μανωλῖος τὸ Ψαλτῆρι, καὶ τόσοι ἄλλοι; Μόλις εἶχε γνωσθῆ τὸ πρωί ἢ εἶδησις, ὅτι τὴν περασμένην νύκτα εἶχε πέσει ἔξω παρὰ τὴν Κεφάλαν, τὴν ἀπὸ τομον ὑψηλὴν ἀκτὴν, πλησίον ἐπισφαλοῦς βορεινοῦ ὄρμου, μία μεγάλη νάβα ὀλλανδική, πελώριον σκάφος, φορτωμένον μὲ ἀγγεῖα, σιδηρον, καὶ τινα ὑφάσματα. Καὶ οἱ μὲν ναυαγοὶ εἶχον σωθῆ· εἶχαν ἔλθῃ νύκτα εἰς τὴν πόλιν· οἱ κάτοικοι τοὺς ἔδωκαν φορέματα, ἤναψαν μεγάλην φωτιὰ μέσα εἰς μίαν ἰσόγειον

ἀποθήκην, καὶ τοὺς ἔξεσταναν. Οἱ ξένοι ἐπιον ροῦμι ἀφθονον, καὶ ἤναψαν τὰς πίπας τῶν. Ἐφαίνοντο εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν φιλοξενίαν τῶν ἐντοπίων. Τώρα ἐπρόκειτο καὶ πῶς νὰ σωθῶσι τὰ ναυάγια.

Ἡ ἐξουσία εἶχε στειλῆ δύο ἐνόπλους χωροφύλακας εἰς τὴν Κεφάλαν, διὰ νὰ φυλάξουν, ὅσον τὸ δυνατόν, τὸ βυθισμένον σκάφος. Ἄλλὰ πρὶν ἔλθουν οἱ χωροφύλακες, εἶχον φθάσει εἰς τὸν τόπον τοῦ ναυαγίου ὁ Λούκας ὁ Μπουῖνος μὲ τὴν παρέαν του, κ' ὁ Ἀναστάσης ὁ Ζίζυφός, κ' ὁ Ἀλέξης τῆς Μυλωνοῦς, καὶ οἱ λοιποί. Ἀκόμη πρὸ αὐτῶν ἔφθασαν, ἀν καὶ τελευταῖοι εἶχον ἀναχωρήσει, ὁ Θεοδορῆς ὁ Τσοῦνος, κ' ὁ Βασίλης ὁ Γλάρος, κ' ὁ Δημήτρης ὁ Ψόφος, κ' ὅλοι οἱ ἐνπόλητοι μοσχολάγκες τοῦ τόπου. Ἦρχισαν δὲ πάραυτα νὰ ἐργάζονται πρὸς ἀνέλκυσιν τῶν ναυαγίων ἀπὸ τὸν πυθμένα. Αἱ δύο ἢ τρεῖς γυναῖκες, αἵτινες εἶχον ἀκολουθήσει, ἠκολούθησαν καταρχὰς προφάσει διὰ νὰ κραῖξουν ὀπίσω τοὺς υἱοὺς τῶν τοὺς μάγκες, καὶ τοὺς συμμαζέψουν εἴτα σιγά, σιγά, χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανθοῦν. εἰκνώσθησαν καὶ αὐταὶ μέχρι τῆς Κεφαλῆς, καὶ εὔρον περιεργον τὸ θέαμα.

Ὁ Λούκας κ' ἡ παρέα του, μὲ τοὺς γάντιζους καὶ μὲ τῆς ἀπόχες, θὰ κατόρθωναν πολὺ μεγαλειότερες δουλειές, ἀν ἦτον εὔκολον νὰ φέρον ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς βάρκες τῶν, εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο. Ἄλλ' ἦτο σχεδὸν ἀδύνατον διότι ὁ μαινόμενος βορρᾶς δὲν τὸ ἐπέτρεπε. Θὰ ἦτον ἀνάγκη νὰ κάμψουν τὸ ἀνατολικὸν ἀκρωτήριον, τὸ φράσσουν τὸν λιμένα, νὰ πλεύσουν κατεπάνω εἰς τὸν ἄνεμον, τρία ὡς τέσσερα μίλια πέλαγος ἀγριωμένον. εἰς τὰ βασίλεια τοῦ βορρᾶ. Μὲ πανιὰ θὰ ἦτον ἀμήχανον, μὲ κωπία θὰ ἐχρειάζοντο πολὺ μεγαλειότεραι καὶ ἰσχυρότεραι λέμβοι, καὶ πολλοὶ καὶ στιβαροὶ βραχιόνες νὰ τὸ κατορθώσουν. Διὰ τοῦτο ἤναγκάσθησαν, φέροντες τὰ ἀλιευτικὰ τῶν ἐφόδια, νὰ ἔλθουν πεζοί, χωρὶς κανεὶς νὰ τοὺς ἐχῆ στείλῃ.

Τώρα, μὲ γάντιζους, μὲ ἀπόχες, μὲ σχοινία καὶ μὲ κοντάρια, ἔκαμναν ὅτι μποροῦσαν ἀνα-

σύροντες πότε-πότε μεγάλα πινάκια, ὑπερμεγέθεις σουπιέρες μὲ καλύμματα καὶ μὲ κουτάλας πηλίνας ἀκόμη, ἐνίστε δέσμας σιδηρῶν ράβδων κτλ. Ἄλλὰ πολὺ μεγαλειότεραν ἐργασίαν ἔκαμναν ὁ Θεοδορῆς ὁ Τσοῦνος, κ' ὁ Γλάρος, κ' ὁ Ψόφος, καὶ οἱ λοιποί. Οὗτοι, χωρὶς νὰ φοβῶνται ὅτι θὰ κινώσουν, ἐγυμνώθησαν ἀπὸ τὰ ὀλίγα ράκη ποῦ ἐφοροῦσαν, ἔδιναν διαρκῶς βουτιές, ἔφθασαν δύο ἢ τρία μπόδια εἰς τὸν πυθμένα, κ' ἐπανήρχοντο εἰς τὸν ἀφρὸν φέροντες πάντοτε ὄσπην ἠδύνατο νὰ σηκώσουν λείαν.

Δὲν ἐφαίνοντο νὰ εἶχαν συλλογισθῆ πῶς θὰ μεταφέρουν τόσα ἀγγεῖα πῆλινα, καὶ τόσας ράβδους σιδηρᾶς, καὶ πῶς θὰ τὰς ἐξασφαλίσουν. Πλὴν ὁ Λούκας ὁ Μπουῖνος ἐφαίνετο νὰ εἶχε τοὺς σκοποὺς του δι' αὐτό.

— Παιδιά, εἶπεν οὗτος ἔξαφνα, στραφεῖς πρὸς τὰς διαφόρους ομάδας τῶν ἀνελευσιῶν καὶ τῶν βουτηγῶν, τὰ πλιάτσκα μας, βλέπετε, εἶνε τέτοιας λογῆς, ποῦ τὸ ἕνα εἶδος τὸ σίδερο, εἶνε φτιασμένο γιὰ νὰ σπάζῃ τὸ ἄλλο εἶδος, τὰ πιάτα. Τὰ λοιπὸν, δὲν μποροῦν νὰ κάμουν εὔκολα χωριό, τὰ δυὸ μαζί. Εἶνε ἀνάγκη νὰ τὰ ξεχωρίσουμε. Σὰς παραχωροῦμε σὰς, τῶν παιδιῶν, νὰ πάρετε ὅσα πιάτα εὔρετε, σπασμένα καὶ γιερά, ποῦ εἶνε καὶ πλεὺς εὔκολο νὰ τὰ κουβαλήσετε στὰ χέρια· σώνει νὰ μᾶς βοηθήσῃτ' ἐμᾶς νὰ μεταφέρουμε σὲ μέρος σίγουρο οὐλές τῆς βέργης καὶ τῆς λαμαρίνης.

Ἐκυψεν εἰς τὸ οὖς ἑνὸς τῶν συντρόφων του, τοῦ Ἀναστάση τοῦ Ζίζυφου, καὶ τοῦ ἐπιθύρησε μερικὰ λόγια μὲ πολλὰς χειρονομίας, δεκανύων διὰ συρτοῦ κ' ἐπιμόνον κινήματος τῆς παλάμης ἴσα-πέρα τὸν αἰγιαλόν, καὶ ἠκούσθησαν ἀρκετὰ εὐκρινῶς ἀπ' τὸ στόμα του ὀλίγα λέξεις: «καλύβα, πέρα ἐκεῖ, σπηλιά, ... κλειδαριά, σιδερόπορτα... Νὰ φυλάτε, κ' ἐμεῖς θάρθουμε μὲ τῆς βάρκες τὸ βράδυ, σὰν πέσ' ὁ ἀέρας».

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἕνας ἀπὸ τοὺς μάγκες, ὁ Μανωλῖος τὸ Ψαλτῆρι, ἐφώνησεν:

— Ἐ! μάρμπα Λουκά! μάρμπα Λουκά! νά, ἔρχονται οἱ ταχτικοί!

Ἐστράφησαν ὅλοι, καὶ εἶδον τοὺς δύο γηραιοὺς χωροφύλακας, μὲ τῆς παλιοκαπότες τῶν καὶ μὲ τῆς καραμπίνες τῶν τῆς σκουριασμένες, ποῦ ἐφάνησαν νὰ κατέρχονται τὴν ράχιν πρὸς τὴν ἀκτὴν, καὶ μόλις ἀπέχον πεντακόσια βήματα. Ἦσαν δύο παλαιοί, λησιμονημένοι χωροφύλακες, ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τὴν πρὸ τοῦ Συν-

τάγματος, μὲ τουζλόκια καὶ μὲ χειροῖδας ἀνοικτὰς, δυσκίνητοι, συμβιβαστικοί, ὀλιγαρκεῖς, μαθημένοι νὰ πονοῦν τὴν φτώχεια, καὶ μὴ θέλοντες νὰ φαίνονται κακοί.

— Ἐννοια σας, ἐσεῖς! ἔκραξεν ὁ Λούκας χωρὶς νὰ ταραχθῆ. Ξέρω ἐγὼ τί νὰ τοῦ πῶ, τοῦ μάρμπα-Χριστοῦ, καὶ μὴ σὰς μέλη.

Τὴν ἴδιαν στιγμὴν ἠκούσθη ὀπωσοῦν τραχεῖα ἢ φωνὴ τοῦ ἑνὸς τῶν χωροφυλάκων, τοῦ γεροντοτέρου.

— Ἐ! νισάφι, βρε παιδιά, ἐφώνησε... Πέσατε μὲ τὰ μούτρα, πάλι, στὸ πλιάτσκα!

Μὲ τὸν ἴδιον τόνον ἀπήντησεν ὁ Λούκας:

— Ἐννοια σου, μάρμπα Χριστο! τὸ κάνομε γιὰ νὰ μὴ σκουριασοῦν τὰ σίδερα μὲς τὴ θάλασσα... Κ' ἔπειτα, εἶνε ἀνάγκη νὰ ξελαφρώσῃ λιγάκι τ' ἀμπάρι, γιὰ νὰ σηκωθῆ τὸ σκάφος!...

Ὁ Λούκας δὲν ἐβράδυνε νὰ πείσῃ τὸν μάρμπα Χριστοῦ περὶ τῆς ἀληθείας καὶ περὶ τῆς δριμύτητος τῶν δύο ἐπιχειρημάτων, τὰ ὁποῖα ἐπρόβαλλε. Ὅταν οἱ δύο γηραιοὶ ὀπλιῖται κατῆλθον χαμηλότερα πρὸς τὸν αἰγιαλόν, ἀνέβη κ' ἐκείνος ὀλίγον ὑψηλότερα, καὶ τοὺς ἀνέπτυξεν ἀναλυτικώτερον τὴν ὑπόθεσιν.

— Κάμετε γλήγορα! ἔκραξεν ἐν συμπεράσματι ὁ γέρο-Χριστός· καὶ ξεπαστρέψτε τὰ αὐτὰ, τὸ γληγορώτερο... καὶ ξεκουμπισθῆτε ἀποδῶ, γιατί!...

Διέκοψε, καὶ ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸν πώγωνά· εἴτα ἐπέφερεν:

— Εἶνε κ' ἄλλοι ἐδῶ, ποῦ ἔχουν γένεια...

Ἐκαμε μιμικὸν κίνημα, σημαίνον ὅτι «ἐκεῖνος ποῦ εἶχε τὰ γένεια» δηλ. ἴσως ὁ κατῆς ἢ εἰρηνοδίκης, ἦτον φόβος, ἀν ἐγίνοντο παράπονα, μὴν τοὺς τσακώσῃ «ἀπ' τὸ γιὰκᾶ», καὶ τοὺς στείλῃ «μέσα».

Ὁ Λούκας ἀπήντησεν:

— Ὁρισμός σας, μάρμπα-Χριστο!... τὸ γληγορώτερο.

Εἴτα ἤρχισε νὰ συνεννοῆται μὲ τὴν παρέαν του.

Καθὼς τὰ μυρμήκια, τὸ θέρος, δὲν παύουν ἕνα-ἕνα, ἀποτελοῦντα ἀτελείωτον λιτανεῖαν εἰς τὴν ἄκραν τοῦ δρόμου νὰ σύρουν ἀπὸ ἕνα κόκκον, ἢ ψόφιαν μυῖαν, ἢ ὀτιδήποτε, βαδίζοντα ἀκούραστα πρὸς τὴν ἀποθήκην τῶν, τὴν μικρὰν ἐκείνην ὀπὴν τῆς γῆς, οὕτω καὶ ἡ πολυκέφαλος συντροφιά τοῦ Λούκα, ὁ Θανάσης ὁ Πελοιδῆς, κ' ὁ Παναγῆς τῆς Χρό-

ναινας, κι' ο 'Αναστάσης ο 'Αμπάς, κι' ο 'Αλέξης της Μυλωνούς, και οι λοιποί, έσχημάτισαν μακράν πομπήν, μετακομίζοντας επ' ώμων τὰς ράβδους τὰς σιδηράς και τὰ άγγεια, εις την καλύβην πέραν, την κρυφήν, και εις την σπηλιάν την οποίαν ειχεν υποδείξη ο Λούκας. Και καθώς τὰ μυρμήκια, όταν εις έν εξ αυτών, πέση έν τεμάχιον πολύ μεγάλο και δυσανάλογον διά τὰς δυνάμεις του, υπείκοντα εις σημεία μωστικά και εις φωνάς άδήλους, έρχονται εις βοήθειαν του άδελφοῦ των, και συνεργάζονται πέντε ή έξ όμοῦ εις τό κύλισμα και την μεταφοράν του μεγάλου τεμαχίου, παρομοίως ο Θωδωρής ο Τσοῦνος, κι' ο Γιάννης ο Ζόπης, κι' ο Πέτρος ο Τριζόπης, κι' ο Κώστας ο Κυρκόδος, κι' ο Δημήτρης ο Νόφος, κι' ο 'Αλέξης τό Φανάρι, και όλοι οι λοιποί, συνέτρεχον και συνεκοπίαζον εις τό κουβάλημα πάσης δέσμης σιδηρών ράβδων, πολύ στερεά δεμένης, και την οποίαν μάτην ειχον προσπαθήσει να λύσωσιν εις μονάδας.

Τήν νύκτα, ο άνεμος έμετριάσθη και ο καιρός έφαινετο ότι έβελτιώθη. Τέσσαρες ή πέντε λέμβοι έκαμψαν τό ανατολικόν του λιμένος άκρωτήριον, και δέν έβράδυναν να φθάσουν εις την Σπηλιάν, όλίγω πλησιέστερον της άκτης, όπου ειχε βυθισθή τό ξένον πλοϊον.

Τινές των συντρόφων έζήτησαν επί τόπου να μοιρασθοῦν τὰ λάφυρα, διά να φέρη «ο καθένας τό δικό του». Ο Λούκας έκανε «κουμάντο» εις όλα. Προκειμένου περι διανομής των λαφύρων ίδου πώς έλυσε τό ζήτημα:

— Βρε παιδιά, ειπε, να φορτώσουμε τώρα τὰ πράγματα όπως εινε, μοιρασμένα κι' άμοίραστα, για να τὰ κουβαλήσουμε. «δσο εινε νορίς», — ήτον μία μετά τὰ μεσάνυχτα, — κι' ύστερα κάνουμε καλά, όταν θα τὰ ξεμπαράρουμε. Ο λύκος απ' τὰ μετρημένα τρώει.

Συγχρόνως δέ έβαλε τὰ δυνατά του να παραφορτώση την δικήν του την βάρκαν με παραπολλά σίδηρα, λέγων ότι ή βάρκα αυτή σηκώνει περισσότερα, επειδή εινε καινούργια και γερή και καλοφτιασμένη.

Εις τον πλοῦν πάλιν ο άνεμος έσφοδρύνθη κι' έφορτρουσιάσθησαν όλοι. Η βάρκα του Λούκα, ως πολύ βαρυφορτωμένη, ήναγκάσθη να κάμη σχεδόν γενικήν άβαρίαν.

Τέλος έφθασαν εις τον λιμένα, δύο ώρας πριν φέξη, και απεβίβασαν τὰ πράγματα εις μίαν έσχατιάν, έξω της πόλεως. Τότε ήρχισαν δυνατόν κανγάν μεταξύ των.

Ο Λούκας κι' οι άλλοι δυο νομάτοι, οι σύντροφοι της βάρκας του, άπήτουν να τὰ μοιράσουν όλα «απ' τή μεγάλη μέση», αναλογίζοντες την άβαρίαν εις βάρος όλων. Οι άλλοι έλεγον ότι τὰ πράγματα εινε καλώς μοιρασμένα, και δέν έχουν να κάμουν άλλην μοιρασιάν. "Ας μήν εκαναν τόσο «ταμάχι», ο Λούκας κι' όλοι αυτοί μαζί του, διά να μη εύρεθοῦν εις την ανάγκην να κάμουν άβαρίαν. Πλήν διατί τάχα ο Λούκας να επιμένη να βαρυφορτώση τόσον την βάρκαν; "Αλλα ειχε στα χείλη, κι' άλλον διάβολον ειχε μέσα του. Βεβαίως, ένόει όλην την βαρκαδιά ως μερδικό του και τό μερδικό του τό πήρε πίσω ή θάλασσα ή άχόρταγη.

Τότε οι δύο νομάτοι, οι σύντροφοι του Λούκα, έρριψαν όλον τό βάρος επάνω του, κι' επέμειναν να μοιρασθοῦν οι δύο ότι ειχε μείνη απ' όλον τό φορτίον, επειδή αυτός με τό «ταμάχι του» και με την πλεονεξίαν του έγεινεν αίτιος της άβαρίας, και εινε δίκαιον ή ζημία να πέση εις βάρος του.

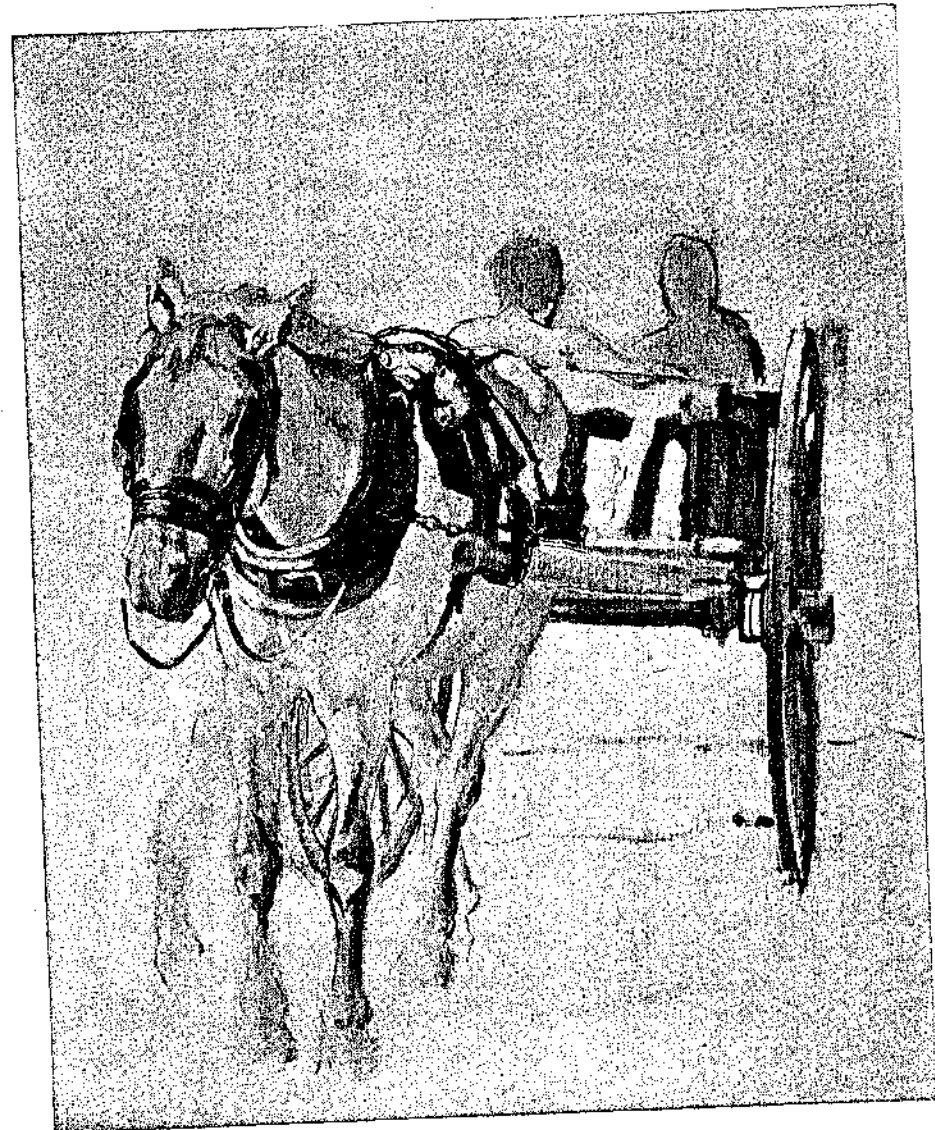
Ο Λούκας έτραβούσε τὰς όλίγας τριγας, τὰς άλλοτε πυρράς, και νῦν στακτεράς και ύπολεύκους, που ειχαν μείνη περι τούς δύο κροτάφους του, μεμφόμενος την άχαριστιάν των συντρόφων.

— Κακό, βρε παιδιά! κι' ο κόπος μου θα πάη χαμένος; ... Κρίμα, βρε παιδιά!

Εὐθύς αμα τή ανατολή του ήλιου, πριν προφθάσουν οι ναυαγοσωσται να μεταφέρουν και εξασφαλίσουν όλα τὰ λάφυρα, ο ειρηνοδίκης και ο πάρεδρος της δημαρχίας, ο «έκπληρών και τὰ αστυνομικά», έλθόντες κατέσχον ότι ευρον έξ όλων των διακομισθέντων πραγμάτων. Ο ειρηνοδίκης έξωδίκως «άπεράνθη ότι, κατ' αυτόν, οι άνθρωποι οὔτοι δέν ήσαν ένοχοι, καθότι έγλύτωσαν τόσον πράγμα από την φθοράν. "Επειδή, αν έπερίμεναν τούς «άρμοδίους» τότε να «σκεφθοῦν» και «ν' άποφασίσουν», να «λάβουν μέτρα», κτλ. οι άρμόδιοι εινε τόσον βραδυκίνητοι, ώστε τό μεγαλύτερον μέρος του φορτίου θα τό κατέπινεν έν τῷ μεταξύ ή θάλασσα. Έδικαιοῦντο άρα οι άνθρωποι, αν δέν τούς επλήρωναν τὰ ναυαγοσωστικά, να κρατήσουν μέρος των πραγμάτων τούτων δι' άμοιβήν των.

— Καλά τό έλεγα εγώ, βρε παιδιά, ειπεν ο Λούκας, δέν ήτον δίκαιο να χάσω τον κόπο μου!

Α. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

ΣΚΙΤΣΟ Γ. Ν. ΡΟΪΑΟΥ

ΥΠΕΡΑΝΘΡΩΠΟΣ

«Νὰ πεθάνω; ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ πεθάνω!»
ΝΙΤΣΕ. — Μετάφρ. Β. —

Στὴ σφαῖρα ἐτούτη πλανεμένος,
Κόμπο διπλὸ τῆ θλίψη δένω,
Κι ἂν νοιώθω πῶς εἰμ' ἕνας ξένος,
Μὰ δὲν πεθαίνω.

Κόπος κανένας στὴ θεωρία μου,
Θάρρητα στὰ πικρά μου χεῖλη,
Δὲ ζήτησα ποτέ μου χάμου
Νὰ βρῶ ἀντιτύλι.

Εἶμαι μεγάλος, ναί, τὸ νοιώθω,
Τί πλάστηκα ἄς θερίζω μόνο,
Σπέρνοντας τῆς ζωῆς τὸν πόθο,
Τὸ μαῦρον πόνο.

Περφάνεια μου ποῦ σὲ λιμάνι
Δὲ σιρέρω ἐγὼ ποτὲ τὴν πλώρη,
Τῆ λάμψη μου μπόρα δὲ φτάνει
Κι ἀγριοβόρι.

Θὰ σβύσω, ἀλήθεια, μὴν ἡμέρα,
Μὰ τόσο πέρα εἶμαι τοῦ κόσμου,
Ποῦ δὲ θὰ λείψη ἀπ' αὐτοῦ πέρα
Ποτὲ τὸ φῶς μου!

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

ΘΑΪΣ*

Μυθιστόρημα ΑΝΑΤΟΛ ΦΡΑΝΣ. — Μετάφρασις Ν. ΕΠΙΣΚΟΠΟΠΟΥΛΟΥ

— Τοὺς ἤκουσες, Θαῖς μου! ἀνέκραξεν. Ἐξή-
μεσαν ὅλας τὰς ἀηδίας καὶ ὅλους τοὺς παρα-
λογισμούς, ἔσφρασαν τὸν θεῖον δημιουργὸν τῶν
πάντων εἰς τὴν γένναν τοῦ πυρός, ἀπηνήθη-
σαν ἐπαισχύντως τὸ καλὸν καὶ τὸ κακόν, ἐβλα-
σφήμησαν τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐπήνεσαν τὸν Ἰού-
δαν. Καὶ ὁ ἀτιμώτερος ὄλων, ὁ ὅμοιος μὲ τοὺς
ἰθὺς τοῦ σκότους, τὸ ζῶον τὸ μάχλον ὁ ἄρεια-
νὸς ὁ ἐμπλεὴς διαφθορᾶς καὶ θανάτου, ἠνοιξεν
ὡς τάφον τὸ στόμα. Τοὺς εἶδες, Θαῖς μου, νὰ
ἔρπονται πρὸς σὲ ὡς ἀκάθαρτοι κοιλίαι καὶ νὰ
σὲ μαινούν με τὸν γλοιώδη τὸν σίελον.

Ναί, τοὺς εἶδες κοιμωμένους ὡς κτήνη
ὑπὸ τοὺς πόδας τῶν δούλων. Εἶδες τὰ ζῶα
ταῦτα συνηνωμένα ἐπὶ τοῦ τάπητος καὶ ἀκά-
θαρτα ἐκ τῶν ἰδίων ἐμεσμάτων. Τὸν εἶδες τὸν
ἄφρονα γέροντα νὰ χύνη αἶμα εὐτελέστερον
τοῦ χυθέντος οἴνου καὶ νὰ ῥίπτεται ἔξερ-
χόμενος τῶν ὀργίων, κατὰ πρόσωπον τοῦ
Χριστοῦ. Δόξα τῷ Θεῷ ἠτένισες τὴν ἁμαρ-
τίαν καὶ εἶδες ὅτι ἦτο εἰδεχθῆς. Θαῖς! Θαῖς!
Θαῖς! ἐνθυμοῦ τὰς παραφροσύνας τῶν φι-
λοσόφων αὐτῶν καὶ ὑποσχέθητι ὅτι δὲν
θέλεις ποτὲ παρεκτραπῆ μαζί των, ἐνθυμοῦ
τὰ βλέμματα, τὰ σχήματα, τοὺς γέλωτας τῶν
διαφθαρμένων ἐκείνων νέων συντρόφων των,
τῶν αἰσχυρῶν καὶ μοχθηρῶν, καὶ ὁμολόγησον
ὅτι δὲν θὰ γίνῃς ὁμοία των.

Μὲ τὴν καρδίαν πλήρη ἀηδίας ἐκ τῆς νυ-
κτὸς ἐκείνης, αἰσθανομένη τὴν ἀδιαφορίαν καὶ
τὸ κτηνώδες τῶν ἀνδρῶν, αἰσθανομένη ἐπίσης
τῶν γυναικῶν τὴν μοχθηρίαν καὶ τοῦ παρερ-
χομένου χρόνου τὴν πίεσιν ἢ Θαῖς ἐστέναξε.

— Μέχρι θανάτου ἐκουράσθην, ὦ πάτερ μου!
Ποῦ τάχα δύναμαι νὰ εἶρω τὴν ἡρεμίαν; Τὸ
μέτωπόν μου καίει, αἰσθάνομαι τὴν κεφαλὴν
μου κενὴν καὶ οἱ βραχιόνές μου εἶνε τόσοι
καταπελονημένοι, ὥστε δὲν θὰ εἶχον τὴν δύ-
ναμιν νὰ δρᾶζω τὴν εὐτυχίαν ἂν μοῦ τὴν
προσέφερον.

* Ἰδὲ σελίδα 137.

Ὁ Παφνούτιος τὴν ἠτένισε μὲ ἀγαθότητα.
— Θάρρος, ἀδελφῆ. Ἡ ὥρα τῆς εἰρήνης ἀνέ-
τειλε δι' ἐσὲ καθαρά καὶ λευκὴ ὡς οἱ ἀτμοὶ
τοὺς ὁποίους βλέπεις ἀνωθεν τῶν κήπων καὶ
τῶν ὑδάτων.

Ἐπλησίαζον ἤδη εἰς τὸν οἶκον τῆς Θαῖδος
καὶ ἔβλεπον ἀνωθεν τοῦ τοίχου τὰς κορυφὰς
τῶν πλατάνων καὶ τῶν τερεβίνθων τῶν περι-
βαλλουσῶν τὸ ἄντρον τῶν νυμφῶν, νὰ φρίσ-
σουν ὑπὸ τὴν πρωϊνὴν αὔραν.

Μία πλατεῖα παρουσιάσθη ἔμπροσθέν των
ἔρημος, πλημμυρομένη ἀπὸ ἀναθηματικὰς
στήλας καὶ κίονας, φέρουσα εἰς τὰς ὄχρας θρα-
νία μαρμάρια ἡμικυκλοειδῆ, στηριζόμενα ἐπὶ
χιμαρῶν. Ἡ Θαῖς ἔπεσεν ἐπὶ ἐνὸς θρανίου
καὶ ἔπειτα ὑψοῦσα βλέμμα ἀγωνίας πρὸς τὸν
μοναχὸν ἠρώτησε:

— Τί πρέπει νὰ κάμω;

— Πρέπει, ἀπήντησεν ὁ μοναχός, νὰ ἀκο-
λουθήσῃς Ἐκεῖνον ὅστις ἦλθεν εἰς ἀναζήτησίν
σου. Θὰ σὲ ἀποσπάσῃ τοῦ κόσμου, ὅπως ἀπο-
σπᾷ ὁ γεωργὸς ἐκ τοῦ δένδρου τὴν σταφυλὴν
ἢ ὁποία θὰ ἐσῆπετο καὶ τὴν ὁποίαν μεταβάλ-
λει εἰς εὐοσμίαν οἶνον. Ἄκουσον, Θαῖς. Εἰς
δωδεκάωρον ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας ἀπόστασιν
πρὸς δυσμὰς ὑπάρχει παρὰ τὴν θάλασσαν μο-
ναστήριον γυναικῶν, τοῦ ὁποίου αἱ διατάξεις,
ἀριστοῦργημα σοφίας, θὰ ἤξιζον νὰ ἐξυμνη-
θοῦν διὰ λυρικῶν στίχων ὑπὸ τὸν ἦχον τῶν
τυμπάνων καὶ τῶν αὐλῶν. Αἱ γυναῖκες αἱ
ἀφιερωθεῖσαι εἰς αὐτό, δύναται τις νὰ εἴπῃ
ὅτι βαδίζουν ἐπὶ τῆς γῆς ἀλλὰ ἔχουν πρὸς τὸν
οὐρανὸν τὸ μέτωπον. Εὐδρισκόμεναι ἐν τῷ κό-
σμῳ τοῦτω διάγουσι ζωὴν ἀγγέλων. Πτωχαὶ
ὅπως ὁ Ἰησοῦς τὰς ἀγαπᾷ, μετριόφρονες διὰ
νὰ δύναται οὗτος νὰ τὰς ἀτενίσῃ, ἀγναὶ ὅπως
δυνηθῆναι νὰ τὰς νυμφευθῆ. Καὶ ὁ Ἰησοῦς τὰς
ἐπισκέπτεται τῶντι καθ' ἑκάστην φέρων κη-
πουροῦ χιτῶνα μὲ γυμνοὺς τοὺς πόδας, μὲ τὰς
χεῖρας ἀνοικτάς, τοιοῦτος ἐπὶ τέλους ὁποῖος
παρουσιάσθη εἰς τὴν Μαρίαν, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τοῦ

Τάφου. Θὰ σὲ ὀδηγήσω σήμερον εἰς τὸ μοναστήριον αὐτό, Θαῖς μου, καὶ θὰ ἐνωθῆς τάχιστα μὲ τὰς ἀγίας ταύτας γυναῖκας καὶ θὰ συμμετέξῃς τῶν οὐρανίων των συνεντεύξεων. Σὲ ἀναμένουν ὡς ἀδελφὴν καὶ παρὰ τὴν θύραν τοῦ μοναστηρίου ἢ μήτηρ των, ἢ εὐσεβῆς Ἀλβίνη, θὰ σοῦ δώσῃ τῆς εἰρήνης τὸ φίλημα καὶ θὰ σοῦ εἴπῃ: «Καλῶς ἦλθες, τέκνον μου».

Ἡ ἑταῖρα ἀφῆκε θαυμασμοῦ κραυγὴν.

— Ἡ Ἀλβίνη; Ἡ θυγάτηρ τῶν Καισάρων, ἢ ἕγγονή τοῦ αὐτοκράτορος Κάρου;

— Ναί, αὐτὴ ἢ ἰδίᾳ Ἀλβίνη, ἢ ὅποια γεννηθεῖσα ἐν τῇ πορφύρᾳ ἐνεδύθη τὸν σάκκον. καὶ θυγάτηρ τῶν κυριάρχων τοῦ κόσμου, ἀνυψώθη εἰς τὴν θέσιν θεραπειίδος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτὴ θὰ εἶναι ἢ μήτηρ σου.

Ἡ Θαῖς ἠγέρθη καὶ εἶπεν:

— Ὄδηγῶσέ με λοιπὸν εἰς τὸν οἶκον τῆς Ἀλβίνης.

Καὶ ὁ Παφνούτιος συμπληρῶν τὴν νύκτα του:

— Βεβαίως θὰ σὲ ὀδηγήσω καὶ θὰ σὲ κλείσω ἐκεῖ εἰς ἓνα κελλίων ὅπου θὰ κλαύσῃς τὰ παραπτώματά σου, διότι δὲν πρέπει νὰ ἀναμιχθῆς μὲ τὰς θυγατέρας τῆς Ἀλβίνης πρὶν πλυθῆς τῶν ἀνομιμάτων σου. Θὰ σφραγίσω τὴν θύραν σου καὶ θὰ περιμείνης ἐν δακρύοις, ὡ μακαρία δεσμώτις, τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις εἰς ἔνδειξιν συγγνώμης θὰ θραύσῃ τὴν σφραγίδα τὴν ὅποιαν ἐγὼ θὰ ἐναποθέσω. Μὴ ἀμφιβάλλῃς, Θαῖς, ὅτι θὰ ἔλθῃ. Ὅποια φρικασίαι θὰ ταράξῃ τὴν ψυχὴν σου διὰ τὴν αἰσθανθῆς τὴν φωτεινὴν χεῖρα νὰ ψαύῃ τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ νὰ σπογγίξῃ τὰ δάκρυα!

Ἡ Θαῖς εἶπεν ἐκ δευτέρου:

— Ὄδηγῶσόν με, πάτερ μου, εἰς τὸν οἶκον τῆς Ἀλβίνης.

Μὲ τὴν καρδίαν πλημμυρισμένην ἀπὸ χαρὰν ὁ Παφνούτιος ἔστρεψε τότε τὰ βλέμματά του καὶ ἀφοβὸς ἀπῆλθε τὴν ἐνατένισιν τῆς δημιουργίας. Οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐρρόφων ἠδονικῶς τὸ φῶς τοῦ Θεοῦ καὶ ἀγνωστοὶ πνοαὶ εἰδώπευον τὸ μέτωπόν του. Αἴφνης ὁμοῦς ἀνεγνώρισεν εἰς μίαν γωνίαν τῆς πλατείας τὴν μικρὰν πύλην τοῦ οἴκου τῆς Θαῖδος καὶ ἀναλογιζόμενος ὅτι τὰ ὄραϊα δένδρα τῶν ὁποίων ἐθαύμαζε τὰς κορυφὰς ἐσκίαζον τῆς ἑταίρας τοὺς κήπους, ἀναπαρέστησεν ἐν ἐαυτῷ ὅλας τὰς ἀκαθαρσίας αἱ ὅποια εἶχον μάνει τὸν ἀέρα τὸν ἤδη ἐλαφρὸν καὶ ἀμόλυτον. Καὶ τότε τὴν ἀπελπισία αἴφνης ἐπλημμύρισε τὴν ψυχὴν του ὥστε εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του ἀνέβλυνε πικρὰ δρόσος.

— Θὰ φύγωμεν, Θαῖς, εἶπε, χωρὶς νὰ στρέψωμεν ὀπίσω τὴν κεφαλὴν. Δὲν θὰ ἀφήσωμεν ὁμοῦς ὀπισθὲν μας τὰ ὄργανα, τοὺς μάρτυρας, τοὺς συννόχους τῶν παρελθόντων ἐγκλημάτων σου, ὅλα αὐτὰ τὰ παχέα παραπετάσματα καὶ τὰς κλίνας καὶ τοὺς τάπητας καὶ τὰς ληκύθους τῶν ἀρωμάτων, καὶ τοὺς λαμπτήρας τοὺς διαλαλοῦντας τὴν ἀτιμίαν σου. Δὲν θέλεις βέβαια τὰ κατηραμένα αὐτὰ ἐπιπλα ἐμφυγόμενα παρὰ τῶν δαιμόνων, παρασυρόμενα ἀπὸ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα, τὸ ὅποιον τὰ κατοικεῖ, νὰ τρέξουν εἰς καταδίωξίν σου μέχρι τῆς ἐρήμου. Πόσας μέχρι τοῦδε δὲν εἶδομεν τραπέζας σκανδάλων καὶ ἔδρας ἀτιμίας νὰ χρησιμεύουν ὡς διαβολικὰ ὄργανα καὶ νὰ κινῶνται καὶ νὰ ὁμιλοῦν καὶ νὰ κτυποῦν τὸ ἔδαφος καὶ νὰ διασχίζον τὸν ἀέρα. Ἄς καταστραφῇ πᾶν ὅ,τι καρέστη εἰς τὴν ἀισχύνην σου. Ἐνῶ ἢ πόλις κομμάται ἀκόμη σπεῦσε, Θαῖς, καὶ διάταξον τοὺς δούλους νὰ ἀνάψουν πυρὰν εἰς τὸ μέσον τῆς πλατείας διὰ νὰ καύσουν ὅλα τὰ κατηραμένα πλοῦτη τὰ ὅποια ἐγκλείει ὁ οἶκος σου.

Ἡ Θαῖς συγκατένευσε.

— Πράξον κατὰ βούλησιν, πάτερ μου. Γνωρίζω ὅτι πολλάκις τὰ ἄφωνα χρησιμεύουν ὡς ἄστυλον τῶν πνευμάτων. Τὴν νύκτα πολλὰ ἐπιπλα ὁμιλοῦν, εἴτε μὲ κτυπήματα ἰσόχρονα, εἴτε μὲ μικρὰς λάμπεις ὁμοίας μὲ σήματα. Καὶ αὐτὸ εἶνε τὸ ὀλιγώτερον. Παρατήρησες, πάτερ μου, εἰσερχόμενος εἰς τὸ ἄντρον τῶν νυμφῶν, ἓνα ἀγαλμα γυμνῆς γυναίκος ἐτοιμῆς νὰ εἰσελθῇ εἰς τὸ λουτρόν; Μίαν ἡμέραν εἶδα μὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου τὸ ἀγαλμα τοῦτο νὰ στρέφῃ τὴν κεφαλὴν ὡς ἐμφυγον ὄν, καὶ ἔπειτα νὰ λαμβάνῃ πάλιν τὴν προτέραν τὸν θέσιν. Ἐπάγωσα ἐκ τρόμου. Ὁ Νικίας, διὰ τὸ διηγήθη τὸ τοιοῦτον μὲ ἐπεριγέλασε καὶ μολαταῦτα ἐνυπάρχει βεβαίως κάποια μαγγανεία εἰς τὸ ἀγαλμα τοῦτο τὸ ὅποιον εἶδα νὰ γεννᾷ σφοδρὰν ἐπιθυμίαν εἰς ἓνα Δαλμάτην τὸν ὅποιον ἢ ἰδική μου καλλονὴ ἀφινεν ἀναίσθητον. Εἶμαι βεβαία πλέον ὅτι ἔζησα ἐν μέσῳ ἀντικειμένων γοητείας καὶ ὅτι ἐξετέθη εἰς τοὺς μεγαλύτερους κινδύνους ὡς οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἀπεπνίγησαν εἰς τοὺς βραχίονας χαλκῶν ἀγαλμάτων. Εἶνε λυπηρὸν μολαταῦτα νὰ καταστρέψῃ κανεὶς πολύτιμα ἔργα κατασκευασθέντα διὰ τέχνης σπανίας, θὰ εἶνε δὲ μεγάλη ἀπώλεια ἂν καύσῃ κανεὶς τοὺς τάπητας καὶ τὰ παραπετάσματά μου τῶν ὁποίων πολλὰ ἔχουν θαυμασίας ἀποχρώσεις καὶ ἐστοίχισαν πολὺ ἀκριβὰ εἰς ἐκείνους ποῦ μοῦ τὰ ἐδώ-

ρησαν. Ἐγὼ ἐπίσης κρατῆρας καὶ ἀγάλματα καὶ εἰκόνας μεγάλης ἀξίας, τὰ ὅποια νομίζω ὅτι δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ καταστραφοῦν. Σὺ ὁμοῦς πάτερ μου, ὅστις γνωρίζεις τὸ κρέπον, κάμε ὅ,τι θέλεις.

Ὁμιλοῦσα οὕτω ἢ Θαῖς ἠκολούθησε τὸν μοναχὸν μέχρι τῆς μικρᾶς θύρας εἰς τὴν ὅποιαν τόσοι στέφανοι καὶ τόσα ἄνθη εἶχον κρεμασθῆ καὶ ἀνοίξασα τὴν θύραν εἶπεν εἰς τὸν θυρωρὸν νὰ καλέσῃ ὅλους τοὺς δούλους. Τέσσαρες Ἰνδοὶ γιγάντιοι ἐνεφανίσθησαν πρώτοι. Εἶχον τὸ δέγμα κίτρινον καὶ οἱ τέσσαρες καὶ ἦσαν καὶ οἱ τέσσαρες μονόφθαλμοι. Ἐπὶ πολὺ ἐκοπίασε καὶ πολὺ διεσκέδασεν ἢ Θαῖς διὰ νὰ συλλέξῃ τοὺς τέσσαρας αὐτοὺς δούλους ὁμοίας φυλῆς καὶ ὁμοίας ἐλαττωματικότητος. Ὅταν ἐνεφανίζοντο εἰς τὰ συμπόσια προεκάλλον τὴν περιέργειαν τῶν συνδαιτυμόνων, ἢ δὲ Θαῖς τοὺς ἠνάγκαζε νὰ διηγηθοῦν τὴν ἱστορίαν των. Οἱ τέσσαρες ὑπῆρξαν ἀνέμενον ἐν σιωπῇ καὶ μετ' αὐτοὺς ἐνεφανίσθησαν οἱ βοηθοὶ των. Ἐπειτα κατέφθασαν οἱ ἱπποκόμοι, οἱ φορεῖς, οἱ δρομῆς μὲ τὰς χαλκίνας κνήμας δύο κηπουροὶ δασύτριχες ὡς Πρίαποι, ἔξ μαῦροι μὲ ἀγρίαν ὄσιν τρεῖς Ἕλληνας δούλοι, γραμματικὸς ὁ εἷς, ποιητὴς ὁ ἕτερος, ραψωδὸς ὁ τρίτος. Ἐτοποθετήθησαν ὅλοι ἐν τάξει εἰς τὴν πλατείαν διὰ νὰ προσῆλθον αἱ μαῦραι δούλαι περιέργοι, ἀνήσυχτοι, κινουσαί μεγάλους στρογγυλοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἔχουσαι μεγάλον τὸ στόμα μέχρι τῶν ἐνωτίων των. Τέλος ἐτακτοποίησαν τοὺς πέπλους των καὶ σύρουσαι νωχελῶς τοὺς πόδας τοὺς ὁποίους ἀνεχαίτιζον λεπταὶ χρυσαὶ ἄλυστοι, ἐνεφανίσθησαν σκυθρωπαὶ ἔξ ὄραϊαι λευκαὶ δούλαι. Ὅταν ὅλοι συνηθροίσθησαν ἢ Θαῖς τοὺς εἶπε δεικνύουσα τὸν Παφνούτιον:

— Κάμετε ὅ,τι σᾶς διατάξῃ ὁ ἄνθρωπος αὐτός, τὸν ὅποιον τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐμφυγώνει καὶ εἰς τὸν ὅποιον ἂν δὲν ὑπακούσετε θὰ πέσετε αὐθωρῆ νεκροί.

Εἶχε τῶντι ἀκούσει νὰ λέγον καὶ ἐπίστευεν ὅτι οἱ ἅγιοι τῆς ἐρήμου εἶχον τὴν δύναμιν νὰ βυθίζον εἰς τὰ καπνίζοντα ἔγκατα τῆς γῆς τοὺς ἀσεβεῖς, τοὺς ὁποίους ἐκτύπων διὰ τῆς ράβδου των.

Ὁ Παφνούτιος ἀπέπεμψε τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς Ἕλληνας δούλους οἱ ὅποιοι τὰς ὁμοιάζον, εἶπε δὲ εἰς τοὺς ἄλλους:

— Σωρεύσατε ξύλα εἰς τὸ μέσον τῆς πλατείας, ἀνάψατε μεγάλην πυρὰν καὶ ρίψατε φύρ-

δην μύδην πᾶν ὅ,τι ἢ οἰκία καὶ τὸ ἄντρον ἐμπεριέχον.

Ἐκπλαγέντες οἱ δούλοι ἔμενον ἀκίνητοι καὶ συνεβουλευοντο τὴν κυρίαν διὰ τοῦ βλέματος. Βλέποντες ὁμοῦς ὅτι ἔμενον ἀδρανῆς καὶ σιωπηλὴ καὶ αὐτῇ, συνωθοῦντο ὁ εἷς πρὸς τὸν ἕτερον, ὑποπτεύοντες ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἀστεϊότητος.

— Ὑπακούσατε, εἶπεν ὁ μοναχός.

Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἦσαν χριστιανοὶ καὶ ἀκούσαντες τὴν διαταγὴν εἰσῆλθον εἰς τὸν οἶκον ζητοῦντες ξύλα καὶ δῆδας. Ἄνευ δυσαρσεκειᾶς τοὺς ἠκολούθησαν τότε καὶ οἱ ἄλλοι, διότι ἦσαν πτωχοὶ, ἐμίσουν τὰ πλοῦτη καὶ εἶχον ἐξ ἐνστικτοῦ τὴν μανίαν τῆς καταστροφῆς. Ἐνῶ ἀνήγειραν τὴν πυρὰν ὁ Παφνούτιος εἶπεν εἰς τὴν Θαῖδα.

— Ἐσκέφθην ἐπὶ τινα στιγμήν νὰ καλέσω τὸν θησαυροφύλακα μίᾶς τῶν ἐκκλησιῶν τῆς Ἀλεξανδρείας — ἂν τῶντι εὐρίσκειται καμμία ἀξία τοῦ ὀνόματος τῆς ἐκκλησίας, καὶ μὴ μολυνθεῖσα ἀκόμη ἐκ τῶν ἀρειανῶν κτηνῶν — καὶ νὰ τοῦ παραδώσω τὰ ἀγαθὰ σου, ὡ γύναι, ὅπως χορηγηθοῦν εἰς τὰς χήρας καὶ μετατραπῇ τοιοῦτοτρόπως τὸ τίμημα τοῦ ἐγκλήματος εἰς θησαυρὸν δικαιοσύνης. Ἡ σκέψις μου ὁμοῦς αὐτῇ δὲν ἐνεπνεύσθη ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἀπόθησα, διότι θὰ ἦτο προσβολὴ εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἂν ἤθελε κανεὶς νὰ προσφέρῃ εἰς τὰς ἐκλεκτάς του τὰ λείψανα ταῦτα τῆς λαγνείας. Πρέπει πᾶν ὅ,τι ἠγγίσεις, Θαῖς, νὰ καταβροχθίσῃς μέχρις ἐστιάτων ἀπὸ τὸ πῦρ. Κάμει εἰς τὸν οὐρανὸν τὰ ἱμάτια αὐτὰ καὶ οἱ πέπλοι οἱ ὅποιοι εἶδον ἐρχόμενα τὰ φιλήματα πολυπληθέστερα καὶ τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης, δὲν θὰ αἰσθανθῶσι πλέον παρὰ τὰ χεῖλη καὶ τὰς γλώσσας τῶν φλογῶν. Σπεύσατε, δούλοι, φέρετε καὶ ἄλλα ξύλα! Ἀνάψατε καὶ ἄλλας δῆδας καὶ ἄλλας πυρὰς, σὺ δὲ, γύναι, εἴσελθε εἰς τὸν οἶκον σου καὶ ἀποδύθητι τὰς ἀτίμους κοσμήσεις σου καὶ πύγαινε νὰ ζητήσῃς ὡς δουρεὰν μεγάλην ἀπὸ τὴν ταπεινότεραν τῶν δούλων σου τὸν χιτῶνα, τὸν ὅποιον ἐνδύεται ὅπως καθάρσιον τὰ δάπεδα.

Ἡ Θαῖς ὑπήκουσεν. Ἐνῶ οἱ Ἰνδοὶ γονυπετεῖς ἐφύσων ἐπὶ τῶν ξύλων, οἱ μαῦροι ἔρριπτον ἐπὶ τῆς πυρᾶς πυξίδας ἔξ ἐλέφαντος ἢ ἐβένου ἢ κέδρου, αἱ ὅποια ἀνυψούμενοι ἀφινον νὰ καταρρέουν οἱ στέφανοι, αἱ ταινίαι καὶ τὰ περιδέραμα. Ὁ καπνὸς ἀνήρχετο εἰς μελανὴν στήλην, ὅπως εἰς τὰ δλοκαυτώματα τὰ ὅποια ἐδέχοντο εὐαρέστως οἱ ἀρχαῖοι θεοί.

Ἐπειτα τὸ πῦρ τὸ ὁποῖον ὑπέβροσκεν ἔξερο-
γνέτο αἴφνης, ἄφινε φύσημα τερατώδους ζώου
καὶ σχεδὸν ἀόρατοι φλόγες κατέτρωγον τὴν
πολύτιμον τροφήν των. Τότε οἱ δοῦλοι ἐνεθα-
ρύνθησαν εἰς τὸ ἔργον των καὶ ἔσθραν ἐδθύ-
μως τοὺς πλουσίους τάπητας καὶ τοὺς ἀργυ-
ροῦφάντους πέπλους καὶ τὰ διηρησμένα παρα-
πειάσματα. Καὶ ἀνεπήδων ὑπὸ τὸ βῆρος τῶν
τραπέζων, τῶν θρανίων, τῶν βαρέων προσκε-
φαλαίων, τῶν χρυσοστηρίκτων κλινῶν. Τρεῖς
ρωμαλέοι αἰθίοπες ἔσπευσαν τότε βαστάζοντες
τὰ χρωματισμένα ἀγάλματα τῶν νυμφῶν, τῶν
ὁποίων τὸ ἔν εἶχεν ἀγαπηθῆ ὡς γυνὴ θνητή.
Καὶ θὰ ἔλεγέ τις μεγάλους πιθήκους ἀπάγον-
τας γυναῖκας. Καὶ ὅταν πέσοῦσαι τῶν τερα-
τωδῶν βραχιόνων αἱ ὠραῖαι γυμναὶ μορφαὶ
ἐθραύσθησαν ἐπὶ τῶν λίθων, ἠκούσθη ὀλο-
λυγμός.

Τὴν στιγμήν ἐκείνην ἡ Θαῖς ἐνεφανίσθη μὲ
λυτὴν εἰς κόματα τὴν κόμην, γυμνόπους, ἐνδε-
δυμένη χονδρὸν ἄχαριν χιτῶνα, ὅστις ὅμως --
διότι μόλις ἤγγιζε τὸ σῶμα της -- ἐνεποτίζετο
ἀπὸ θείαν ἡδονῆν. Τὴν ἠκολούθει ὀπισθεν ὁ
κηπουρὸς φέρον βυθισμένον ἐντὸς τῆς κυμα-
τιζούσης γενειάδος τοῦ ἐλεφάντινον Ἐρωτα.
Ἐκαμιν ἐκείνη νεῦμα εἰς τὸν κηπουρὸν νὰ
σταματήσῃ, καὶ πλησιάζουσα τὸν Παφνούτιον
τοῦ ἐπέδειξε τὸν μικρὸν θεόν.

— Πρέπει νὰ τὸν ρίψωμεν καὶ αὐτὸν εἰς
τὰς φλόγας, πάτερ μου; Εἶνε θανμασίας ἐργα-
σίας καὶ ἀρχαιοτάτης, ἀξίζει δὲ ἑκατοντάκις εἰς
χρυσὸν τὸ βῆρος του. Ἡ ἀπώλειά του θὰ ἦτο
ἀνεπανόρθωτος, διότι δὲν ὑπάρχει πλέον εἰς
τὸν κόσμον καλλιτέχνης ἱκανὸς νὰ δημιουρ-
γήσῃ τοσοῦτον περικαλλῆ Ἐρωτα. Συλλογίσθητι
ἐπίσης, πάτερ μου, ὅτι τὸ μικρὸν αὐτὸ παιδίον
εἶνε ὁ Ἐρως καὶ ὅτι δὲν πρέπει νὰ τὸν μετα-
χειρισθῶμεν σκληρῶς. Πίστευσόν με, ὁ ἔρως
εἶνε ἀρετὴ καὶ δὲν ἡμάρτησα ἐξ αὐτοῦ ἀλλὰ
κατ' αὐτοῦ. Δὲν θὰ μετανοήσω ποτὲ δι' ὅτι μὲ
ἔκαμε νὰ πράξω καὶ κλαίω μόνον δι' ὅτι ἔπραξα
παρὰ τὰς ἀπαγορεύσεις του. Δὲν ἐπιτρέπει ποτὲ
εἰς τὰς γυναῖκας νὰ δίδονται εἰς ὅσους δὲν ἔρ-
χονται ἐξ ὀνόματος του, διὰ τοῦτο δὲ πρέπει
καὶ νὰ τὸν τιμῶμεν. Παρατήρησον, Παφνούτιε,
πόσον εἶνε ὠραῖος ὁ μικρὸς αὐτὸς Ἐρως καὶ
πὼς κρύπτεται μὲ χάριν εἰς τὴν γενειάδα τοῦ
κηπουροῦ. Μίαν ἡμέραν ὁ Νικίας, ὅστις μὲ
ἠγάπα, μού τὸν ἔφερε καὶ μού εἶπε: «Θὰ σοῦ
ὀμιλῆ περὶ ἐμοῦ.» Ἄλλ' ἀπ' ἐναντίας ὁ πα-
νοῦργος μού ὀμίλησε δι' ἕνα νέον τὸν ὁποῖον
εἶδα εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ δὲν μού ὀμίλησε

διόλου διὰ τὸν Νικίαν. Ἀρκετὰ πλούτη κατε-
στράφησαν ἐπὶ τῆς πυρᾶς, πάτερ μου. Διασω-
σον τὸν Ἐρωτα τοῦτον καὶ τοποθέτησον αὐτὸν
εἰς κανὲν μοναστήριον. Οἱ βλέποντες αὐτὸν θὰ
στρέφουν πρὸς τὸν Θεὸν τὴν καρδίαν, διότι ὁ
ἔρως γνωρίζει νὰ ἵπταται φύσει πρὸς τὰς
οὐρανίους σκέψεις.

Ὁ κηπουρὸς νομίζων ἤδη περισηθῆντα τὸν
μικρὸν Ἐρωτὰ τοῦ προσεμεΐδια ὡς πρὸς μικρὸν
παιδίον, ὅταν ὁ Παφνούτιος ἀποσπῶν αὐτὸν
ἐκ τῶν χειρῶν αἱ ὁποῖαι τὸν ἐκράτουν τὸν ἐξε-
σφενδόνισεν εἰς τὰς φλόγας ἀναγκάζων:

— Ἀρκεῖ ὅτι τὸν ἤγγισεν ὁ Νικίας διὰ νὰ
εἶνε ἰσθόλος.

Ἐπειτα ἀρπάζων διὰ τῶν χειρῶν του τὰ ἀ-
παστράπτοντα φορέματα, τοὺς πορφυροῦς μαν-
δύας, τὰ χρυσᾶ σανδάλια, τὰ κτένια, τοὺς στρι-
γύλους, τὰ κάτοπτρα, τοὺς λαμπτήρας, τοὺς
αὐλοὺς καὶ τὰς λύρας τὰ ἔρριπεν εἰς τὴν πυ-
ρᾶν, πολυτιμωτέραν καὶ τῆς τοῦ Σαρδαναπά-
λου, ἐνῶ μεθυσμένοι ἀπὸ τῆς καταστροφῆς
τὴν μανίαν οἱ δοῦλοι ἄρχονται ὠρνούμενοι εἰς
βροχὴν τέφρας καὶ σπινθήρων.

Οἱ γείτονες ἀφυπνιζόμενοι ὁ εἰς μετὰ τὸν
ἄλλον ἠνοιγον τὰ παράθυρα καὶ προσεπάθον
τρίβοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς νὰ ἐννοήσουν πόθεν
προήρχετο ὁ τόσος καπνός. Ἐπειτα καθήρχοντο
ἡμιενδεδυμένοι εἰς τὴν πλατεῖαν καὶ ἐπλησία-
ζον τὴν πυρᾶν.

— Τί συμβαίνει; ἐσκέπτοντο.

Μεταξὺ τούτων ὑπήρχον ἔμποροι ἀπὸ τοὺς
ὁποίους ἡ Θαῖς συνειθίζε νὰ ἀγοράζῃ ἀρώματα
ἢ ὑφάσματα, καὶ ἀνήσχοι ἔτεινον τὴν ξηρὰν
καὶ κτρινὴν κεφαλὴν των προσπαθοῦντες νὰ
ἐννοήσουν. Ἐξ ἄλλου οἱ νεαροὶ φιλήδονοι, οἱ
ὁποῖοι ἐπέστρεφον τῶν συμποσίων προπορευο-
μένων τῶν δούλων των, ἐσταμάτησαν μὲ τὸ μέ-
τωπον στεφανωμένον καὶ κυματίζοντα τὸν χι-
τῶνα, ἀφίνοντες μεγάλας κραυγὰς. Τὸ πλῆθος
αὐτῶν περιέργων, τὸ ὁποῖον διαρκῶς ἠῤῥα-
νευ, ἐπληροφορήθη τάχιστα ὅτι ἡ Θαῖς παρα-
κινουμένη ἀπὸ τὸν Ἀββᾶν τῆς Ἀντιόχης ἔκαμε
τὰ πλούτη της πρὶν ἀποχωρήσῃ εἰς μονα-
στήριον.

Καὶ οἱ ἔμποροι ἐσκέπτοντο:

— Ἡ Θαῖς θὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πόλιν, τί-
ποτε πλέον δὲν θὰ πωλώμεν, καὶ εἶνε φοικτὸν
νὰ τὸ σκεφθῆ κανεὶς. Τί θὰ γίνωμεν ἄνευ αὐ-
τῆς; Ὁ μοναχὸς τὴν κατέστησεν ἔκφρανα καὶ
μᾶς καταστρέφει. Διὰ τὸν ἀφίνουν ἐλευθε-
ρον; Εἰς τί χρησιμεύουν οἱ νόμοι; Δὲν ὑπάρχει
λοιπὸν ἐξουσία εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν; Ὅτε δι'

ἡμᾶς ἐπὶ τέλους, οὔτε διὰ τὰς γυναῖκας μας,
οὔτε διὰ τὰ ἀτυχῆ μας παιδία φροντίζει ἡ Θαῖς.
Ἡ διαγωγή της καθίσταται κοινὸν σκάνδαλον.
Πρέπει νὰ τὴν ὑποχρεώσωμεν διὰ τῆς βίας νὰ
μεῖνῃ εἰς τὴν πόλιν.

Οἱ νέοι ἐξ ἄλλου διελογίζοντο:

— Ἄν ἡ Θαῖς ἐγκαταλείψῃ τὸ θέατρον καὶ
τὸν ἔρωτα τότε αἱ προσφιλέστεραί μας διασκε-
δάσεις καταστρέφονται ἢ το ἢ γλυκύτερα δόξα
καὶ ἢ περικαλλεστέρα τιμὴ τοῦ θεάτρον, ἀπετε-
λεῖ δὲ τὴν χαρὴν καὶ ἐκείνων ἀκόμη οἱ ὁποῖοι
δὲν τὴν ἀπελάμβανον. Ὅλος ὁ κόσμος ἠγάπα
εἰς τὰς γυναῖκας τὴν εἰκόνα της καὶ δὲν ἐδί-
δοντο φιλήματα εἰς τὰ ὁποῖα ἡ Θαῖς νὰ μὴ
ἐνυπῆρχεν. Ἀπετελεῖ τὴν ἡδονὴν τῶν ἡδονῶν,
καὶ μόνη ἡ σκέψις ὅτι ἀνέπνεε μεταξὺ ἡμῶν
μᾶς ὤθει εἰς φιληδονίαν.

Ταῦτα ἐσκέπτοντο οἱ νέοι, καὶ εἰς ἐξ αὐτῶν,
ὀνομαζόμενος Χείρων, ὅστις τὴν εἶχε ποτὲ
σφίγγει εἰς τὰς ἀγκύλας του, διεμαρτύρετο διὰ
τὴν ἀρπαγὴν καὶ ἐβλασφήμει τὸν Θεὸν Ἰησοῦν.
Εἰς τοὺς ὀμίλους ὄλους ἡ διαγωγή τῆς Θαῖδος
ἐκρίνετο αὐστηρῶς.

— Εἶνε ἀναίδης φυγῆ!

— Ὅποια ἐγκατάλειψις ἐπαίσχυντος!

— Μᾶς ἀρπάζει τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ στόματος!

— Μᾶς στερεῖ τὴν προίκα τῶν θυγατέ-
ρων μας!

— Πρέπει τοῦλάχιστον νὰ μοῦ πληρώσῃ
τοὺς στεφάνους τοὺς ὁποίους τῆς ἐπώλησα!

— Καὶ τὰς ἐξήκοντα ἐσθῆτας τὰς ὁποίας
μοῦ παρήγγειλε!

— Χρῆσται εἰς ὅλον τὸν κόσμον!

— Ποῖος μετὰ τὴν ἀναχώρησίν της θὰ ὑπο-
δέξαι τὴν Ἰριγένειαν, τὴν Ἠλέκτραν καὶ τὴν
Πολυξένην; Καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ ὠραῖος Πο-
λύβιος δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ τὴν ἀντικαταστήσῃ.

— Ἡ ζωὴ θὰ εἶνε θλιβερὰ ὅταν ἡ θύρα
τῆς Θαῖδος κλείσῃ.

— Ἦτο ὁ διανγῆς ἀστὴρ, ἡ γλυκεῖα σε-
λήνη τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ οὐρανοῦ!

Οἱ γνωστότεροι τῶν ἐπαίτων τῆς πόλεως,
τυφλοὶ, χωλοὶ καὶ παράλυτοι εἶχον ἤδη συνα-
χθῆ εἰς τὴν πλατεῖαν καὶ συρόμενοι εἰς τὴν
σκιάν τῶν πλουσίων ἐγόγγυζον:

— Πῶς θὰ ζήσωμεν διὰ τῆς Θαῖς δὲν θὰ
εἶνε πλέον ἐδῶ διὰ νὰ μᾶς θρέψῃ; Τὰ ψυχία
τῆς τραπέζης της ἐχόρταινον καθημερινῶς δια-
κοσίους δυστυχεῖς. Οἱ δὲ ἐρασταὶ της, οἱ ὁποῖοι

ἐξήρχοντο τοῦ οἴκου της ἱκανοποιημένοι, μᾶς
ἔρριπτον κατὰ δρόμας τὰ ἀργυρᾶ νομίσματα.

Οἱ κλέπται, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἐγκατεσπαρμένοι
μεταξὺ τοῦ ὄχλου, ἄφινον ἐκκοφωτικὰς κραυ-
γὰς καὶ ὤθουν τοὺς γείτονάς των ὅπως ἀξή-
σωσι τὴν ταραχὴν καὶ ἐπωφελούμενοι ταύτης
κλέψωσι πολύτιμὸν τι ἀντικείμενον.

Μόνον ὁ γηραιὸς Θαδεὺς, ὅστις ἐπῶλε τὰ
ὑφάσματα τῆς Μιλήτου καὶ τὴν λίνον τοῦ Τά-
ραντος, καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ἡ Θηβαῖς ἐχρεώ-
σται μεγάλην ποσότητα χρημάτων, παρέμενε
ἤρεμος ἐν μέσῳ τοῦ θορύβου. Μὲ τεταμένον
τὸ οὖς καὶ ἀμβλὺ τὸ βλέμμα ἐθώπευε τὴν ὡς
τραγὸν γενειάδα του καὶ ἐφαίνετο περιήρροντις.
Πλησιάζας τέλος τὸν νεαρὸν Χείρωνα ἔλαβεν
αὐτὸν ἐκ τῆς χειρὸς καὶ τοῦ εἶπε χαμηλο-
φώνως:

— Σὺ, ὠραῖε ἀθῆντα, τὸν ὁποῖον ἡ Θαῖς
προτιμᾷ, παρουσιάσθητι καὶ μὴ συγκατανεύσης
ποτὲ νὰ σοῦ ἀρπάσῃ ἕνας μοναχὸς τὴν ἐρω-
μένην σου.

— Μὰ τὸν Πολυδεύην καὶ τὴν ἀδελφὴν
του, τὸ τοιοῦτον δὲν θὰ γείνη ποτὲ, ἀνέκραξεν
ὁ Χείρων. Θὰ ὀμιλήσω εἰς τὴν Θαῖδα καί,
χωρὶς νὰ κολακευθῶ, δύναμαι νὰ σὲ βεβαιώσω
ὅτι θὰ μὲ ἀκούσῃ καλλίτερον ἀπὸ τὸν Λαπίθην
αὐτὸν, τὸν βαμμένον δι' αἰθιάλης. Τόπον, τό-
πον, χυδαῖοι!

Καὶ πλήττων διὰ τοῦ γρόνθου τοὺς ἄνδρας,
καὶ ἀνατρέπων τὰς γυναικας, καὶ ποδοπατῶν τὰ
παιδία ἐφθασε μέχρι τῆς Θαῖδος καὶ σύρων
αὐτὴν κατὰ μέρος.

— Ἀτένισόν με, ὠραῖά μου, τῆς εἶπεν, ἐν-
θυμήσου με καὶ εἰπέ μου ἂν ἐγκαταλείψῃς
τῶντι τὸν ἔρωτα.

Ἄλλ' ὁ Παφνούτιος ριπτόμενος μεταξὺ τῆς
Θαῖδος καὶ τοῦ Χείρωνος.

— Ἀσεβέστατε, ἀνέκραξεν, ἀναλογίσθητι τὸν
θάνατον πρὶν ἐγγίσης τὴν γυναῖκα ταύτην, ἡ
ὁποία εἶνε ἱερὰ καὶ ἀνήκει εἰς τὸν Θεόν.

— Φύγε, κωνοκέφαλε, ἀπήντησε μανιωδῶς ὁ
νέος, καὶ ἄφησέ με νὰ ὀμιλήσω εἰς τὴν ἐρω-
μένην μου, ἄλλως θὰ σύρω ἐκ τῆς γενειάδος
τὸ ἀναιδὲς σου σαρκίον μέχρι τοῦ πυρὸς ἐκεῖ,
ὅπου θὰ σὲ ψήσω ὡς ἔγγελον.

Καὶ ἠπλωσε χεῖρα ἐπὶ τῆς Θαῖδος, ἀλλ' ἀπο-
θηθεὶς ἀπὸ τὸν μοναχὸν μὲ δύναμιν ἀπρόο-
πτον, ἐκλονίσθη καὶ ἔπεσε τέσσαρα βήματα
μακρὰν, παρὰ τοὺς ἀνθρακας τῆς πυρᾶς.

ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ

... Κατὰ παλαιάν μου συνήθειαν, ἀντὶ τῶν περιπάτων προτιμῶ πάντοτε προσφιλεῖς περιπλανήσεις εἰς ἀποκέντρους καὶ χωρὶς ἀξιώσεις συνοικίας

Καὶ φέρων οὕτω τὸ βῆμα βραδέως καὶ ἀσκόπως, νοσταλγῶ μίαν ἄλλην ζωὴν, ἀνίδεον καὶ ἀπράγμονα, τὴν ὁποίαν πιστεύω ὅτι κάποτε ἔζησα...

Πᾶν τὸ ταπεινὸν μὲ θίγει ἀνέκαθεν εἰς τὴν καρδίαν καὶ πᾶν τὸ ἀθῶον μοῦ πληροῖ τὴν ψυχὴν ἠδυτάτης μελαγχολίας.

Καὶ εἶνε ἡ ζωὴ μου κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ὁμοία μὲ φθινοπωρινὸν ἀπόγευμα, κατὰ τὸ ὁποῖον εἰς τὸν οὐρανὸν λιποψυχοῦν τὰ χρώματα καὶ εἰς τὴν γῆν ἐκλύουν τὰ ἄνθη.

Καὶ σύρων ἑμαυτὸν διὰ μέσου τῶν δρομίσκων, νομίζω ὅτι τὰ πάντα μοῦ εἶνε οἰκείως γνώριμα, ἀπὸ τῶν φωνῶν τῶν μικρῶν παιδίων καὶ τῶν κρυφομλημάτων τῶν κοριτσιῶν, μέχρι τῶν πονηρῶν βλεμμάτων τῶν γραιδίων καὶ τῶν βραχνῶν φωνῶν τῶν ἐργατικῶν ἀνθρώπων.

Καὶ νομίζω ὅτι κρατοῦν τὰ σπιτάκια τῶν κᾶτι ἀπὸ τὴν ζωὴν μου καὶ ὅτι σκορποῦν τὰ περιποιημένα λουλουδάκια τῶν τὸ ἄρωμα τῶν ὀνείρων μου καὶ ὅτι στρώνονται αἱ καθάραι αὐλίτσι τῶν μὲ τὰς ἡσυχίας μου τὰς πολυποθήτους, καὶ στιγμιαίας — ἀλλοίμονον!...

Καὶ εἶνε μουσικὴ δι' ἐμὲ ὁ γλυκύτατος ἦχος τῆς ραπτομηχανῆς τῆς νεανίδος, ποῦ σκυμμένη δείχνει τὸ καλοχτενισμένο κεφαλάκι τῆς διὰ τοῦ παραθύρου, καὶ χαρὰ μου τὸ φαιδρὸ τραγοῦδι τῆς παιδίσκης, ποῦ ἀναστατώνει τὸ πτωχικόν

της μὲ ἡδοναίην νευρικότητα προῶρου οἰκοκυρωσύνης...

Καὶ μὲ συγανεῖ ἰδιαίτερος τὸ μητρικὸν φίλτρον τὸ ἀναπτυσσόμενον παρὰ μίαν θυρίτσαν, ἀνάμεσα προσεκτικῶν δακτύλων γυναικὸς καὶ ἀνησυχῶν κεφαλῆς παιδίου, ὅπως καὶ ἐν ἄκακον μάλωμα ἢ ἐν ῥάπισμα ἀκίνδυνον καὶ ἀπαλὸν ὡς θωπεΐα.

Καὶ βλέπων τοὺς ἐργατικὸς κουρασμένους καὶ βαρεῖς, φωτιζομένους πρῶως ἀπὸ τὸ ἀμφίβολον λυκόφως, νὰ ἐπιστρέφουν μακρὰν ὁδόν, αἰσθάνομαι τὴν ἀνήσυχον ψυχὴν μου ἐτοιμὴν νὰ πτερυγίσῃ πλησίον τῶν καὶ νὰ ἡρεμήσῃ μαζί τῶν εἰς τὴν εὐλογημένην τῶν ἐπιστροφῆν καὶ νὰ παραδοθῇ, ὅπως ἐκεῖνοι εἰς ὕπνον γλυκὴν καὶ ἀδιατάρακτον...

Καὶ βαδίζω, καὶ φέρομαι ἀντιθέτως πάντοτε τῶν εὐτυχῶν ἐκείνων ἀνθρώπων καὶ ἡ νύξ πνικνοῦται ὀλονὲν γύρω μου καὶ ἀπὸ τοὺς φιλιότους μου ὀρμίσκους ἀπομακρύνομαι μετ' ἀγωνίας καὶ φόβου, ὡς ναυάγιον ἀπὸ τὴν μοῖραν φερόμενον πρὸς τὸ ἄγνωστον πέλαγος...

Καὶ ὅσον προχωρῶ πρὸς τὸ φῶς καὶ τὴν κίνησιν, ἡ ψυχὴ μου ἀλγεῖ βαθύτερον, καὶ περισσότερο ἡ καρδία μου ἐποφέρει γνωρίζω ὅτι ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶμαι τόσοσ ἔρημος καὶ τόσοσ ξένος...

Καὶ φέρομαι ἀλλοίμονον! — ἀκουσίως πρὸς τὰ ἐκεῖ καὶ ὅταν περὶ ἐμὲ τὰ πάντα τυφλωτικῶς μαρμαίρουν καὶ ἐκωφωτικῶς θορυβοῦν τὰ πάντα, αἰσθάνομαι νὰ γίνωμαι κακὸς καὶ μισάνθρωπος, νοσταλγὸς μιᾶς ἀπράγμονος καὶ ἀθῶας ζωῆς, τὴν ὁποίαν πιστεύω ὅτι κάποτε ἔζησα...

ΠΡΟΣΠΕΡΟΣ Ο ΠΑΡΩΡΙΤΗΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ Ν. ΕΠΙΣΚΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ

Η ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Μίαν φοράν και ένα καιρόν η φωτογραφία ήτο μία εξευτελισμένη τέχνη έχουσα, ως σκοπόν την πιστήν διά τοῦ ἡλίου ἀποτύπωσιν τῶν ἀντικειμένων ἐπὶ πλακῶς ἀργύρου ἢ φύλλου χάρτου. Τὰ χρώματά της ἦσαν ὀρισμένα, τὰ ἀποτελέσματα της σταθερὰ και ὁ φωτογράφος μόνον μηχανικῶς ἐπενέβαιεν εἰς τοῦ ἡλίου τὸ ἔργον, μὴ δυνάμενος τίποτε νὰ διορθῶσῃ εἰς αὐτό, καμμίαν σφραγίδα ἀτομικότητος νὰ ἐπιθέσῃ, καμμίαν πρωτοτυπίαν νὰ προσδώσῃ. Ἡ τέχνη προπάντων δὲν εἶχε τίποτε νὰ κάμῃ μὲ τὰς φαιᾶς ὁμοιομόρφους αὐτὰς εἰκόνας και τὸ μέγα γνώρισμα τῆς καλλιτεχνίας, ἡ διόρθωσις και ἡ μετατροπὴ τῆς φύσεως ἦτο ἀνέφικτος διὰ τὴν φωτογραφίαν.

Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς και τὸ ἐπάγγελμα τοῦ φωτογράφου ἦτο ἀχάριστον και ὅταν ὁ Ἴψεν εἰς τὴν «Ἀγριόπαλιαν» ἠθέλησε νὰ διακαιωδῆσῃ τὸν ἥρωά του ὡς στεῖρον ἄνθρωπον θέλοντα νὰ προσλάβῃ καλλιτεχνίας ἐπίφωσιν, τὸν παρέστησε φωτογράφον.

Αἱ νεώτεραι ὅμως πρόοδοι, αἱ ὁποῖαι μετέβαλον τὴν παλαιὰν τέχνην τοῦ Δαγαυέρου, αἱ ὁποῖαι ἐπέφεραν ἀληθῆ ἐπανάστασιν εἰς ὅλας τὰς ἀρχαίας φώτογραφικὰς μεθόδους, ἐπέτρεψαν νὰ εἰσέλθῃ μία ἀκτις τέχνης, ἐν κῆμα καλαισθησίας εἰς τὴν μετριώφρονα φωτογραφίαν.

Και ὀλίγον κατ' ὀλίγον, βοηθούσης και τῆς πρωτοτυπίας τῶν ἐρασιτεχνῶν, κατορθώθησαν τοιαῦτα ἀποτελέσματα ἀπρόοπτα, ὥστε πέρυσιν εἰς τὴν Ἐκθεσὶν τῆς Φωτολέσχης τῶν Παρισίων ἕνας διάσημος ζωγράφος ἔλεγεν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ ἂν τὰ ἐκτεθειμένα ἔργα ἦσαν διὰ χροστῆρος καλλιτέχνου ἢ διὰ τῆς ἐπιδράσεως τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων δημιουργημένα.

* * *

Μέχρι τοῦδε τῶνόντι τὸ πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἠμπόδιζε τὴν φωτογραφίαν νὰ λάβῃ καλλιτεχνικὴν σφραγίδα ἦτο ὁ αὐτοματισμός. Ὅλη ἡ τέχνη συνίστατο εἰς τὸ νὰ ἐμφανίξῃ κανεὶς μίαν πλάκα τὴν ὁποῖαν εἶχεν ἐκθέσῃ εἰς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου και νὰ ἀποτυπώσῃ αὐτὴν ἔπειτα ἐπὶ παρασκευασμένου χάρτου. Οὔτε ἀλλοίωσις τῶν ἀποτελεσμάτων οὔτε μεταβολὴ τοῦ χρώματος ἐπετρέπετο. Ὁ χάρτης δι' ἀλάτων ἀργύρου παρασκευασμένος εἶδιδε πάντοτε τὴν αὐτὴν δυσάρεστον στίλβωσιν, τὸ αὐτὸ κοκκινώπὸν χρῶμα, τὴν αὐτὴν ἐνοχλητικὴν τῶν λεπτομερειῶν ἀκρίβειαν.

Ὅλα αὐτὰ ἀκριβῶς ἀπετέλουν ἀρνήσιν τῆς τέχνης. Ἐν ἔργον τέχνης ἀπαιτεῖ πρό πάντων τὴν ἐπέμβασιν τῆς ἀνθρωπίνης νοήσεως, τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐγκεφάλου, τὴν σφραγίσιν πάσης εἰκόνας τῆς φύσεως διὰ μιᾶς ἰδιορρυθμίας. Ὁ ζωγράφος, ὅστις ἀντιγράφει ἕνα τοπίον, διορθῶνει τὰς συμπτώσεις τῶν γραμμῶν, μεταβάλλει και ἀρμονίζει τὰ φῶτα, ἐλαττώνει ἢ ἐνδυναμώνει τὰς σκιάς, ἀπαλείφει τὰς πολλὰς λεπτομερείας, γενικεύει τὰ ἀποτελέσματα.

Ἡ ἐμφάνισις εἰς τὸν φωτογραφικὸν ὀρίζοντα ἑνὸς νέου χάρτου παρασκευαζομένου διὰ φυσικῶν χρωμάτων ὁμοίων μὲ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα μεταχειρίζονται οἱ ζωγράφοι, ἔδωκε τὴν πρώτην και

τὴν κυριώτερον ὄθησιν εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν φωτογραφίαν. Χάρις εἰς τὴν δι' ἄνθρακος μέθοδον, χάρις εἰς τὴν διὰ διχρωμικοῦ κόμμεως ἀπόκτησιν εἰκόνων, ἡ φωτογραφία ἐπροικίσθη μὲ τὴν ποιικιλίαν τοῦ ὀκρίβαντος ζωγράφου. Ὅλα τὰ χρώματα τῆς Ἰριδος, ὅλας τὰς θαυμασίας ἀποχρώσεις τοῦ φωτὸς δύναται κανεὶς νὰ προσδώσῃ εἰς τὰ ἔργα του. Δύνασθε νὰ προσδώσετε εἰς τὴν τοπιογραφίαν σας, ἂν θέλετε, ἓν χρῶμα πράσινον χλόης, εἰς τὴν προσωπογραφίαν σας ἓν ἐρυθροῦν σαρκός, εἰς τὴν σελινογραφίαν σας ἓνα πράσινον ἐσπέρας. Τὰ καταστήματα εἰς τὴν Εὐρώπην πωλοῦν πλέον ὄλων τῶν χρωμάτων τοὺς παρασκευασμένους δι' ἄνθρακος χάρτας καὶ δύναται πλέον ὁ καθεὶς διὰ μεθόδου — τὴν ὁποίαν βέβαια δὲν περιμένετε νὰ σᾶς περιγράψω ἐδῶ — νὰ δώσῃ οἰονδήποτε χρῶμα θέλει εἰς τὴν φωτογραφίαν του. Ἐκτὸς τούτου χάρτης, ὁ παρασκευασμένος διὰ διχρωμικοῦ κόμμεως, ἐπιτρέπει οἰονδήποτε διορθῶσιν. Ἡ καλαισθησία τοῦ φωτογράφου δύναται συνεπῶς νὰ ἐπενεργήσῃ ἐπὶ τοῦ ἔργου, νὰ διορθώσῃ λεπτομερείας, νὰ ἐλαττώσῃ σκιάς, ἓν γένει νὰ μεταμορφώσῃ ἐπὶ τὸ καλλιτεχνικώτερον τὸ ἀντίγραφον τῆς φύσεως.

Ὅλαι βέβαια αἱ νέαι αὐταὶ μέθοδοι ὑποτίθεται ὅτι ἀπαιτοῦν κόπον καὶ ἀπαιτοῦν μίαν ἀντίληψιν τῆς τέχνης, ἡ δὲ καλλιτεχνία εἰσερχομένη εἰς τὴν φωτογραφίαν, ἂν καὶ τὴν ἀνύψωσεν, τὴν κατέστησεν ὅμως καὶ ἀπειράκις δυσκολωτέραν.

* *

Διότι ἐννοεῖται τῶντι ὅτι ὅλαι αἱ πρόοδοι τῶν μεθόδων, τὰς ὁποίας σᾶς ἀνέφερα, καθίστανται περιτταὶ πρὸ τῆς ἐλλείψεως καλαισθησίας. Τὸ κεφαλαῖωδες τῶντι εἰς τὴν φωτογραφίαν εἶνε ἡ ἐκλογή τοῦ θέματος. Δὲν ἀρκεῖ νὰ δύνασθε νὰ διορθώσετε τὰς λεπτομερείας τῆς φύσεως, πρέπει νὰ γνωρίζετε νὰ ἐκλέξετε, νὰ πλαισιώσετε, νὰ τοποθετήσετε, νὰ φωτίσετε καταλλήλως τὸ ἀντικείμενόν σας. Ὁ φωτισμὸς ἑνὸς προσώπου ἢ ἡ ἐκλογή ἑνὸς τοπίου ἐγένετο ἀφορμὴ συγγραφῆς ὀγκωδῶν φωτογραφικῶν βιβλίων. Ὁ γάλλος Διλλὰ ἀφιέρωσεν ἓνα χονδρὸν τόμον εἰς τὴν φωτογραφικὴν τοπιογραφίαν, ὁ Κλαρὴ ἐδημοσίευσεν σύγγραμμα περὶ τοῦ φωτισμοῦ τῶν προσωπογραφιῶν. Μὴ ἀρκοῦμενοι οἱ ἐρασιτέχναι εἰς τὸν προαιώνιον φωτισμὸν διὰ τοῦ πλαγίου φωτὸς τοῦ ἐργαστηρίου, τὸν ὁποῖον μετεχειρίζοντο οἱ πατέρες μας, ἐξήτησαν τὰ ἰδιοτροπώτερα τῶν χρωμάτων, ἐξήτησαν *effets à la Rémybrant*, ἐφώτισαν καθέως, πλαγίως τὰ θέματά των, ἐδοκίμασαν φωτισμὸς τεχνητούς. Ἐνας γνωστότατος ἐρασιτέχνης, ὁ Δεμασύ, φωτίζει βιαίως τὰ πρόσωπά του διὰ τοῦ παραθύρου, ἄλλος γάλλος ἐρασιτέχνης, ὁ Πυγιώ, μεταχειρίζεται μικτὸν φωτισμὸν διὰ τοῦ ἡλίου καὶ τοῦ μαγνησίου, ἀποστέλλων ἀντανακλάσεις μεμονωμένας ἐπὶ τῶν προσώπων του...

Ἡ ἐπιμελημένη ἐμφάνισις τῆς πλακὸς ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς φωτογράφους νὰ ἐπανξάνουν τὰ ἀποτελέσματα τὰ ὁποία προσπαθοῦν νὰ καθιστοῦν ζωηρότερα τὰ φῶτα, πυκνότερας τὰς σκιάς, καὶ τοιουτοτρόπως διὰ τῆς καλλιτεχνικῆς ἐκλογῆς τῶν ἀντικειμένων τῆς ἐντέχνου ἐκτυπώσεως, τῆς ἀναλόγου ἐμφάνισεως, δύναται κανεὶς νὰ παρουσιάσῃ ἔργα εἰς τῶν ὁποίων τὴν παραγωγὴν νὰ συμμετέσχε τοῦλάχιστον ὅσον καὶ ὁ ἥλιος, καὶ τὰ ὁποία νὰ ἀπαιτοῦν τόσην καλαισθησίαν καὶ τόσην προσπάθειαν προπάντων, ὅσην καὶ μία ἰχθυογραφία ἢ ἓνα παστέλ.

* *

Εἰς τί ἀποτελέσματα ἐφθασεν ἡ φωτογραφία διὰ τῶν μέσων αὐτῶν — διὰ τὰ ὁποία μὲ μεγάλην συντομίαν καὶ χωρὶς τίποτε τὸ τεχνικὸν σᾶς ὠμίλησαμεν — εἶνε δύσκολον νὰ ἐννοήσῃ

ἓνας Ἕλληνας, ὁ ὁποῖος ἐσυνήθισε νὰ βλέπῃ τὰς βιομηχανικὰς φωτογραφίας τῶν προθηκῶν μας καὶ τὰς ἐρυθρὰς κηλίδας μὲ τὰς ὁποίας μαστίζουσι τὸν χάρτην οἱ σπάνιοι ἐρασιτέχναι μας.

Ἐπερεπε κανεὶς νὰ εἰσέλθῃ πέρυσιν εἰς τὸ φωτογραφικὸν τμήμα τῆς Ἐκθέσεως τῶν Παρισίων, νὰ ἐπισκεφθῇ καμμίαν Ἐκθεσὶν τῆς Φωτολέσχης, νὰ παρασταθῇ εἰς τὴν φωτογραφικὴν Ἐκθεσὶν ἡ ὁποία ἐγένετο πέρυσιν εἰς τὸ Σικάγον καὶ προτέρυσιν εἰς τὸ Λονδίνον, ὅπως ἴδῃ τὰ θαύματα τῆς θριαμβευούσης αὐτῆς μικροτέρας ἀδελφῆς τῶν γραφικῶν τεχνῶν.

Δὲν πρόκειται πλέον περὶ φωτογραφιῶν, πρόκειται περὶ εἰκόνων, περὶ σχεδίων διὰ σινικῆς μελάνης, περὶ εἰκόνων διὰ γραφίτου ἢ αἱματίτου, περὶ ἔργων τὰ ὁποία δὲν διαφέρουν εἰς τίποτε ἀπὸ τὰ τῆς ἐκθέσεως ζωγραφικῆς παρὰ μόνον ἕνεκα τῆς ὑπερβαλλούσης ζωηρότητος.

Δὲν ὑπάρχει κατὰ τὰ ἄλλα οὐδεμία διάκρισις. Ὑπάρχουν ἐλαφραὶ θαλασσογραφίαι διὰ λεπτῶν κυανῶν χρωμάτων, ὑπάρχουν τοπία ὀμίχλης καὶ τοπία χιόνων, ἀπόψεις δυνόντων καὶ ἀνατελλόντων ἡλίων, αἱ ὁποῖαι ἐνθουμίζουσι τοὺς διδασκάλους τῆς Ἀναγεννήσεως.

Εἰς μίαν τοπιογραφίαν ἐδῶ ὁ φωτογράφος φαίνεται ὅτι ἔχυσε τὸ ἴδιον φῶς μὲ τὸ ὁποῖον ὁ Ρέμβραντ ἠγαλάισε τοὺς Μαθητὰς τοῦ Ἐμάου, εἰς ἄλλην ἐκεῖ προσωπογραφίαν ὁ φωτογράφος φαίνεται ὅτι ἐμιμήθη τὴν πλαστικὴν ἐκείνην ἀβεβαιότητα τῶν γραμμῶν μὲ τὴν ὁποίαν ὁ Κάρριερ ἐμυνηχῶνει τὰ πορτραῖτα του. Ὑπάρχουν ἀπόψεις δισῶν αἱ ὁποῖαι νομίζεις ὅτι ἐξήλθον ἀπὸ τὸν ἰδιότροπον χρωστήρα τοῦ Κορώ καὶ ἐσωτερικὰ τὰ ὁποία δὲν θὰ περιέγραφον μὲ τόσην ἔντασιν ζωῆς οὔτε οἱ Φλαμανδοὶ ζωγράφοι τοῦ δεκάτου ἔτου αἰῶνος.

Τίποτε ἀπὸ τὴν ἐπιμονὴν ἐκείνην εἰς τὰς λεπτομερείας, τίποτε ἀπὸ τὴν στίλβωσιν τοῦ χάρτου, τίποτε ἀπὸ τὴν μονοτονίαν τοῦ χρώματος τῶν ἀρχαίων φωτογραφιῶν δὲν ἔμεινεν. Αὐτὰ τὰ κτυπήματα τοῦ χρωστήρος, αὐτὴ ἡ ἀμέλεια τῶν στρωμάτων, αὐτὴ ἡ ἀντίθεσις φωτὸς καὶ σκιῶν κατορθώθη νὰ πραγματοποιηθοῦν ἀπὸ τὴν φωτογραφίαν.

* *

Καὶ ἀναχθεῖσα πλέον εἰς περιωπὴν τέχνης, ἐπιτρέπουσα εἰς τὸν φωτογράφον νὰ δημιουργῇ, δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ φωτογραφία ἔδωκε τὴν χεῖρα εἰς τὴν ζωγραφικὴν. Εἰς ἓν φωτογραφικὸν ἀντίτυπον τοῦ Δεμασύ ἡ φύσις διαφαίνεται διὰ μέσου μιᾶς ἰδiosisυγκρασίας ζωγράφου διαφαίνεται ὅχι ὁποία ἀπετύπωσεν ὁ φωτογραφικὸς φακός, ἀλλ' ὁποῖαν τὴν ἀντικατώπτρισε τοῦ καλλιτέχνου ἢ ψυχῆ.

Καὶ τώρα, μετὰ τὴν στιγμιτυπίαν, μετὰ τὰς νέας μεθόδους, μετὰ τὴν καλλιτεχνικὴν σφραγίδα, τί ἄλλο ἀπομένει, ποῖα ἄλλη νόη ἐναπολείπεται εἰς τὴν φωτογραφίαν; Τὰ χρώματα.

Ἡ ἀπόδοσις ὅχι πλέον τῶν γραμμῶν ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ἀποχρώσεων τῆς φύσεως, ἡ λεπτὴ διαίωσις τῶν κυανῶν τῆς θαλάσσης ἀνανακλάσεων, τῶν κυρινοχρόων τῆς δύσεως φωταυγείων, τῶν μυρίων τῶν ἀνθέων στολισμάτων, τῶν ποικίλων τῶν φυλλωμάτων πρασινισμῶν, ὄλων τῶν ἀπειραρίθμων ἀρμονιῶν μὲ τὰς ὁποίας ἐχρωμάτισεν ἡ φύσις ἑαυτήν.

Ὅταν τὰ χρώματα εὐρεθοῦν καὶ ὅταν ἐπὶ τῶν χρωμάτων ἀποτυπωθῇ ἡ αὐτὴ σφραγὶς τῆς καλαισθησίας, ἡ ὁποία ἐδόθη εἰς τὰς μονοχρόμους φωτογραφίας, τότε ἡ φωτογραφία θὰ δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι ἠγγίσε τὴν τελειότητα καὶ ὅτι ὑψώθη ὅχι ἴση ἀλλ' ἀνωτέρα τῶν ἄλλων γραφικῶν τεχνῶν.

Καὶ βαδίζομεν εἰς τὸν δρόμον αὐτόν. Ἡ φωτογραφία τῶν χρωμάτων δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι εἶνε ζήτημα λελυμένον. Ὁ Αἰλμαν ἀφ' ἑνὸς κατώρθωσε νὰ ἀποτυπώσῃ διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἀναλύσεως τὰ χρώματα εἰς τὰ ἀρνητικὰ δοκίμια, ὁ δὲ Λουμιέρ ἐφαρμόζων τὴν περιφημον

ἀρχὴν τοῦ Δουκῶ δ' Ὁρόν, κατώρθωσε διὰ τῆς συνθέσεως τριῶν μονοχρόμων φωτογραφιῶν νὰ ἐπιτύχη σχεδὸν ὅλας τὰς ἀποχρώσεις μιᾶς θετικῆς φωτογραφίας. Ἡ τελευταία αὐτῆ μέθοδος, μὴ παρουσιάζουσα δυσχερείας, ἐτέθη μάλιστα εἰς κοινὴν χρῆσιν, καὶ μία προσωπογραφία ἢ μία τοπιογραφία διὰ χρωμάτων διατηροῦσα ὅλην τῆς φύσεως τὴν ἀλήθειαν, εἶνε πρᾶγμα σύνηθες.

Ἄλλως τε ἀφοῦ ἡ ἀρχὴ εὐρέθη, αἱ μέθοδοι θὰ τελειοποιηθοῦν. Μετ' ὀλίγα ἔτη θὰ δύναται κανεὶς πλέον νὰ ἐγγίση τὸ ὄνειρον, νὰ τοποθετήσῃ τὸν φακὸν του ἔμπροσθεν ἑνὸς ἀνθισμένου λειμῶνος ἢ ἑνὸς δύνοντος ἡλίου καὶ νὰ διαιωνίσῃ μίαν ἀπὸ τὰς φευγαλέας ἐκεῖνας στιγμᾶς, εἰς τὰς ὁποίας ἡ φύσις νομίζει κανεὶς ὅτι υπερβάλλει ἑαυτὴν εἰς μαγείας καὶ συνδυασμούς, ἐπιτυγχάνουσα τὸ ἀνέφικτον.

* *

Δὲν νομίζετε ὅμως ὅτι ἀνυμνοῦσα τὸ ἰδεῶδες τελείας ἀναπαραστάσεως τῶν χρωμάτων, ἡ ἑλληνικὴ φωτογραφία ἦτο καιρὸς νὰ χρῆσθῃ μὲ ὀλίγην καλλιτεχνίαν; Ὑπάρχουν καὶ ἐδῶ ἐπὶ τέλους ἐρασιτέχναι, ὑπάρχουν ἄνθρωποι ἀφιερῶντες εἰς τὸ κοδὰκ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς των, ὑπάρχουν καὶ κυρίαι ἀκόμη χειριζόμεναι τὸν φακόν, μολοντί δὲ ἡ φωτογραφικὴ μανία τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας δὲν μᾶς κατέλαβον ἀκόμη, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι δὲν εἶνε ἀσύνηθες θέαμα οἱ ἄνθρωποι μὲ τὰ ἐνσταντανὲ καὶ οἱ ἄνθρωποι μὲ τὰς φωτογραφικὰς διόπτρας. Δυστυχῶς, μολοντί ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἐρασιτέχναι κάμνουν φωτογραφίας, μολοντί σταματοῦν καὶ στήνουν τὸν φακόν των ἔμπροσθεν ὅλων τῶν τοπίων καὶ ὅλων τῶν κυριῶν, δὲν φροντίζουν, δὲν ἐπιμελοῦνται νὰ κάμουν μίαν ἀνθρωπίνην φωτογραφίαν. Κανεὶς δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τὰς προόδους τῆς φωτογραφίας, κανεὶς διὰ τὰ νέα εἶδη καὶ διὰ τὰς βελτιώσεις τῶν φακῶν, κανεὶς διὰ τὴν ἐξωτερικὴν φωτογραφικὴν κίνησιν.

* *

Τὰ «Παναθηναῖα» προκηρῦσσον σήμερον μίαν φωτογραφικὴν Ἐκθεσιν καὶ αὐτὸ μὲ εὐχαρίστησεν ἰδιαιτέρως. Εἶθε ἡ Ἐκθεσις αὕτη νὰ εἶνε ἡ πρώτη ἀφετηρία μιᾶς ὄχι περισσοτέρας — αὐτὸ εἶνε ἀδιάφορον — ἀλλὰ καλλιγενικωτέρας, ἐντιμωτέρας, προσωπικωτέρας φωτογραφικῆς κινήσεως εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Ἑλλάδα.

Ν. ΕΠΙΣΚΟΠΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟΣ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

ΤΑ «ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ» ἐγκαινιάζοντα διαγωνισμοὺς ἔχοντας σκοπὸν τὴν ὑποστήριξιν τῆς ἑλληνικῆς καλλιτεχνίας, προκηρῦσσον φωτογραφικὸν διαγωνισμὸν ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους:

1. Γίνονται δεκταὶ εἰς τὸν διαγωνισμὸν φωτογραφίαι ἐρασιτεχνῶν ἀναγόμεναι εἰς τὴν τοπιογραφίαν, προσωπογραφίαν καὶ στιγμιοτυπίαν — instantané —.
2. Αἱ φωτογραφίαι ἀποστέλλονται κολλημέναι ἐπὶ χαρτονίου ἢ ἐντὸς πλαισίου.
3. Τὸ μέγεθος τῶν φωτογραφιῶν καὶ τὸ εἶδος τοῦ χαρτοῦ ἐπαφίνονται εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν διαγωνιζομένων. Προτιμῶνται τὰ σχήματα 13×18 καὶ 18×24 ὡς καὶ οἱ καλλιτεχνικοὶ χάρται.
4. Ἀποκλείονται φωτογραφίαι ἐκτεθεῖσαι ἤδη εἰς προηγούμενον διαγωνισμὸν.
5. Ἐκάστη φωτογραφία πρέπει νὰ φέρῃ ἐπὶ τῆς ὀπισθίας ὀψεως ἢ ἐπὶ προσθέτου χαρτοῦ τὴν μέθοδον τῆς παρασκευῆς τῆς.
6. Αἱ καλλίτεραι τῶν ἀποσταλησομένων φωτογραφιῶν θὰ ἀποτελέσουν Ἐκθεσιν, ἢ ὁποία θὰ διοργανωθῇ εἰς τὰ Γραφεῖα τῶν «Παναθηναίων» ἀπὸ τῆς 15 Φεβρουαρίου μέχρι τῆς 1 Μαρτίου 1902.
7. Τρία βραβεῖα χρυσοῦν, ἀργυροῦν καὶ χαλκοῦν θ' ἀπονεμηθῶσιν ὑπὸ τῆς ἀγωνοδίκου ἐπιτροπῆς εἰς τὰ καλλίτερα ἔργα.
8. Ὡς τελευταῖον ὄριον ἀποστολῆς ὁρίζεται ἡ 10^η Φεβρουαρίου 1902.
9. Ἡ ἀγωνοδίκος ἐπιτροπὴ θὰ ὁρισθῇ μετὰ τὴν λήξιν τῆς προθεσμίας ταύτης.

ΤΟΠΙΟΝ ΑΙΓΥΠΤΟΥ — ΧΑΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΑΔ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΖΩΗ

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ. *Ἡ Λοκαντιέρα* τοῦ Γολδόνη. — Β. ΘΕΑΤΡΟΝ: *Ἡ νέα Κριτική Ἐπιτροπή.*

Μετὰ τὴν «*Ἀλκιστιν*» τοῦ Ἐδριπίδου καὶ τὴν «*Ἀγριόπαιαν*» τοῦ Ἰψεν, ἡ «*Λοκαντιέρα*» τοῦ Γολδόνη ἀπετέλεσε τὴν τρίτην ἐπιτυχίαν τῆς *Νέας Σκηνῆς*. Μόνον τὰ μεγάλα ἔργα δὲν φοβοῦνται τὸ γῆρας. Καὶ ἡ κωμῳδία αὐτῆ τοῦ ἸΗ' αἰῶνος, ἐξελληνισθεῖσα ὑπὸ καλλιτέχνου μεταφραστοῦ καὶ διερμηνευθεῖσα ὑπὸ ἠθοποιῶν δεξιῶν, μᾶς ἔκαμε τὴν ἐντύπωσιν ἔργου νοποῦ, ζωντανοῦ, ποῦ ἐλέγαμεν ὅτι μόλις χθὲς ἐγράφη... Ὅποια ἀντίθεσις, παραδείγματος χάριν, πρὸς τὰς «*Ὀδοὺς τοῦ Μαρτυρίου*» καὶ τὰ «*Μονζουὰ*» τοῦ Β. Θεάτρου, ἔργα σχεδὸν γηρασινά, τὰ ὅποια ὅμως μᾶς ἐφάνησαν τόσον γηραλέα, ὡς νὰ τὰ ἐχώριζαν ἀπὸ ἡμᾶς αἰῶνες!

Ἡ «*Λοκαντιέρα*» εἶνε σοβαρὰ κωμῳδία

καρκτηρῶν. Τίποτε κοινὸν μὲ τὰς φάρσας τοῦ νέου θεάτρου, — καὶ μάλιστα τοῦ ἰδιοῦ μας, — αἱ ὅποια στηρίζονται εἰς μίαν παρεξήγησιν καὶ εἰς τὴν ἡλιθιότητα τῶν δρώντων προσώπων, ἡ ὅποια συνήθως εἶνε ἡ ἡλιθιότης τοῦ συγγραφέως... Τὸ κύριον πρόσωπον τῆς κωμῳδίας τοῦ Γολδόνη, δηλαδὴ τὸ καθαντὸ κωμικὸν πρόσωπον, εἶνε ὁ ἱππότης Νερολίθαρος, ἀνὴρ μισογύνης, ἰσχυριζόμενος ὅτι οὐδεμίαν ἀσκοῦσιν ἐπ' αὐτοῦ ἐπίδρασιν τὰ θέλητρα τῶν γυναικῶν. Ἀλλὰ μίᾳ λοκαντιέρα, ἡ θελκτικὴ καὶ πονηρὰ Μιραντολίνα, ἀναλαμβάνει νὰ καταρρίψῃ τὸν αὐθάδη αὐτὸν ἰσχυρισμὸν, καὶ νὰπογυμνώσῃ τὸν ἱππότην τῆς λεοντῆς του. Πεισματωμένη ἀπὸ τὴν ψυχρὰν καὶ ὕβριστικὴν σχεδὸν συμπεριφορὰν τοῦ μι-

σογύνου, — αὐτῆ, τὴν ὁποίαν ὄλοι γύρω τῆς λατρεύουν, ἀπὸ τῶν εὐγενῶν πελατῶν μέχρι τῶν ὑπηρετῶν τῆς λοκάντας τῆς, — ἡ Μιραντολίνα ἀναπτύσσει ὅλην τῆς τὴν τέχνην καὶ ὅλην τῆς τὴν πονηρίαν διὰ νὰ τὴν ἐρωτευθῆ καὶ ὁ δῆθεν ἀτρωτος, καὶ ἀφ' οὗ, μετὰ πολλὰ ἐπεισόδια, τὸ κατορθῶνῃ, ἀφοῦ ἀναφλέγεται ἀπὸ ἔρωτα, θερμότερον κάθε ἄλλου, καὶ ὁ ἱππότης Νερολίθαρος, τότε ἐκείνη... ὑπανδρεύεται τὸν πρῶτον τῆς καμαριέρην, καθ' ἣν ὑπόσχεσιν εἶχε δώσει εἰς τὸν μακαρίτην πατέρα τῆς. Αὐτῆ ἡ ἀπογύμνωσις τοῦ ἱππότη, αὐτῆ ἡ τελεία ἀποκάλυψις τῆς ἀδυναμίας, ἡ ὅποια ἐκρύπτετο ὑπὸ τὸν ψευδῆ θώρακά του, μόλις εὐρέθη ἡ λεπτὴ γυναικεῖα χεῖρ, ἡ ἱκανὴ νὰ τὸν συντρίψῃ. — εἶνε τὸ γνησίως κωμικὸν στοιχείον, τὸ ὁποῖον μᾶς κάμνει νὰ γελάσωμεν μὲ τὴν φαιδρότητα καὶ σύγχρόνως μὲ τὴν μελαγχολίαν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν μᾶς ἐμπνέει ἡ διακωμῳδῆσις τῆς ἀνθρωπίνης ἀτελείας... Ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ κυρίου, πόσοι ἄλλοι κωμικοὶ τύποι καὶ χαρακτήρες, πόσοι ὄραται καὶ θαυμασίως ψυχολογημένοι σκηναί, πόσα ἐπεισόδια ἀστείωτα μὲ τὸν θαυμάσιον ἐκείνον μαρκέζον Ταρλαπούπουλον, — τὸν ξεπεσμένον εὐγενῆ, τὸν πτωχὸν καὶ πονηρὸν ὡς ὁ διάβολος, τὸν δειλὸν καὶ καυχηματίαν, — καὶ μὲ τὸν κόντε Ροδαυγίτην, τὸν πλούσιον καὶ ἐλευθέριον, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὴν ἀντίθεσιν, — καὶ μὲ τὰς χαριτωμένας θεατρίνας, τὴν Ὀρτενσίαν καὶ τὴν Δηϊάνειραν, αἱ ὅποια παρουσιάζονται εἰς τὴν λοκάνταν ὡς κυρίαὶ εὐγενεῖς, καὶ ἐπαναλαμβάνουσι τὰς τσρνευτὰς φράσεις, τὰς ὁποίας ἔμαθαν εἰς τὸ θέατρον, — καὶ μὲ τὸν ἀστείωτατον ὑπηρετήν τοῦ Νερολίθαρου, τὸν ὁποῖον, οὐχ ἦττον τοῦ κυρίου του, τραυματίζουν καὶ αὐτὸν τὰ θέλητρα τῆς Μιραντολίνας! Καὶ εἶνε ἡ κωμῳδία ὅλη, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, φαιδρότης καὶ γέλωσ, ἐν ὑπέροχον μωσαϊκὸν ἀνθρωπίνων χαρακτήρων, ὑπὸ τὴν κωμικὴν τῶν ὄψιν, καταστρωμένων θαυμάσια καὶ μετακινουμένων ὡς ἐν καλειδοσκοπίῳ ἀπὸ τὴν μεγαλοφυΐαν τέλος πάντων τοῦ Γολδόνη, τοῦ Μολιέρου τῆς Ἰταλίας.

Ἡ «*Λοκαντιέρα*» ἐπαίχθη καὶ ἄλλοτε εἰς τὰς Ἀθήνας ἄλλ' ὅσοι τὴν εἶδαν πρὸ εἰκοσαετίας φυσικὰ δὲν τὴν ἀνεγνώρισαν εἰς τὴν «*Νέαν Σκηνήν*». Τόσον διαφορετικὴ ἦτο καὶ ἡ μετάφρασις καὶ ἡ σκηνοθεσία καὶ ἡ ὑπόκρισις, ὅλα μὲ τὴν σφραγίδα ἐκείνην τῆς καλαισθησίας, τὴν ὁποίαν ἐπιδέτει ἡ «*Νέα Σκηνή*» εἰς

ὅτι παίζει, ἢ τοῦλάχιστον εἰς ὅτι ἐπαίξεν ὡς τότε.

Ὁ κ. Ν. Ποριώτης ὁ μεταφραστὴς τῆς «*Λοκαντιέρας*», ἐφιλοτέχνησε τῶντι μίαν τῶν ὠραιότερων μεταφράσεων, αἱ ὅποια ἠκούσθησαν ἀπὸ ἑλληνικῆς σκηνῆς. Τὸ μέτρον τῆς ἀξίας τῆς ἡμπορεῖ νὰ δώσει αὐτῆ ἡ μετάφρασις τοῦ τίτλου, κατὰ τῆς ὁποίας δὲν ἔλειψαν αἱ ἀνόητοι διαμάρτυρια. Ἀλλὰ πῶς ἠθέλατε σὰς παρακαλοῦμεν, σοφολογιώτατοι, νὰ τὸν μεταφράσῃ; Ἡ Πανδοχεύς, ἡ Ξενοδόχος, ἢ ἡ Ξενοδόχα;.. Ἀλλὰ δὲν ἐννοεῖτε, ὅτι τὰ δύο πρῶτα εἶνε ἀφορήτως σχολαστικὰ καὶ ἐντελῶς ἀνέκφραστα, τὸ δὲ τρίτον — ἡ λαϊκὴ λέξις ἡ ὁποία κάτι ἐκφράζει, — δὲν ἀποδίδει ὅμως τὸν ἰδιαιτέρον τύπον καὶ τὴν φυσιογνωμίαν μιᾶς ἰταλίδος *Λοκαντιέρας*; Βεβαίως, ἡ *Λοκοντιέρα* δὲν εἶνε ἑλληνικὴ λέξις ἄλλ' εἶνε κάτι περισσότερον, εἶνε διεθνῆς. Διὰ τὸν ἴδιον λόγον δὲν μεταφράζει κανεὶς οὔτε τὸν Τσάρον, οὔτε τὸν Κάιζερ, οὔτε τὸν Πασάν, οὔτε τὸν Κατὴν, οὔτε τὴν Βιβαντιέραν, οὔτε τὸν Πάστορα. Λέξεις ἑλληνικαὶ ὑπάρχουν ἴσως δι' ὅλα, ὅλα ὅμως δὲν εἶνε δι' ἑλληνικὰς λέξεις, σοφολογιώτατοι! Ἄλλως τε τὸ ἀκατανόητον, τὸ ὁποῖον ἐπροβάλατε, δὲν ἰσχύει ἐδῶ, διότι οἱ πατέρες μας ἀκόμη μετεχειρίζοντο τὴν λέξιν *λοκάντα*. Καὶ πολλοὶ μάλιστα ἤξευραν τὴν λέξιν, πρὶν γνωρίσουν τὸ πρᾶγμα. Ἀπόδειξις ὁ Ἀνατολίτης τῆς «*Βαβυλωνίας*»: «*Λοκάντα λοκάντα λέανε, μὰ τί πρᾶγμα ἦταν δὲν ἤξερα!*...»

Καὶ ἡ ἄλλη ἔμπνευσις τοῦ κ. Ποριώτη, νὰ κάμῃ τὸν κόντεν καὶ τὸν μαρκέζον νὰ ὁμιλοῦν ἑπτανησιακὰ, — διὰ νὰ διατηρήσῃ τὰς γλωσσικὰς ἀναλογίας τοῦ πρωτοτύπου, ὅπου τὰ πρόσωπα ὁμιλοῦν διάλεκτον, — μᾶς ἐφάνη πολὺ εὐτυχῆς. Ὅσοι δὲ ἐπαραξενεύθησαν καὶ διὰ τοῦτο, ἄς ἐνθυμηθῶν, παρακαλοῦμεν, ὅτι ἓνας ἰταλὸς εὐγενῆς τοῦ ἸΗ' αἰῶνος καὶ ἓνας ἑπτανήσιος, μέχρι χθὲς ἀκόμη, δὲν διέφεραν τόσον πολὺ, καὶ κατὰ τὴν γλῶσσαν ἀκόμη... Τέλος, ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι κατηγοροῦσαν τὰς ἑλληνικοῦστας τῆς μεταφράσεως, — τί ἀντιφασικαὶ κατηγοροῦσαι! — ὑποθέτω ὅτι θὰ εἶχον ὑπ' ὄψει τῶν τὰς εὐγενεῖς φράσεις τῆς Ὀρτενσίας καὶ τῆς Δηϊανείρας, ἀλλὰ θὰ ἐλησμόνησαν ἀπὸ τὴν βίαν τῶν ὅτι αἱ θελκτικαὶ αὐταὶ κόραι ἦσαν θεατρίνες, καὶ ὅτι ἀπεστήθιζαν περιόδους ἀπὸ τὰ δράματα ποῦ ἐπαίζαν. Τὸ βέβαιον εἶνε, ὅτι διὰ νὰ κρίνῃ κανεὶς μίαν μετάφρασιν, ἐξερχομένην κάπως ἀπὸ τὸν κύκλον τῆς ρουτίνας, δὲν ἀρκεῖ νὰ

Ἀκόμη καὶ ἐνὰ ἀσβεστοκονίαμα ποῦ εἶχεν ἀπομένει πάει καὶ αὐτό! Θὰ τὴν ἐνθυμείσθε πιστεύω τὴν συγκινητικὴν ἀποκάλυψιν. Ἐπεσκυνάζετο προπέρουσι τὸ κατάστημα τῆς ἀστυνομίας παρὰ τὸν κήπον τοῦ κλαυθμῶνος, τὸ πρῶτον παλάτι τῶν ἐξορίστων βασιλέων ἐν Ἀθήναις. Καὶ ἐνῶ οἱ ἐργάται ἔξυσαν τὸν τοῖχον τὸν ὁποῖον εἶχον καταρυσπᾶναι αἱ ἐπαφαὶ τῶν λωποδυτῶν καὶ αἱ μολυβδογραφίαι τῶν ἀστυφυλάκων, πίπτει ἔξαφνα ἓνα λεπτὸν στρώμα τοῦ ὄνταροῦ κονιάματος καὶ ἀποκαλύπτεται ἀόριστον, ἀσθενές, ὠχρὸν ὡς νεκρὸς τὸ χρῶμα ποῦ εἶχον αἱ αἰθούσαι τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Ὁθωνος. Οἱ θαμμένοι τοῖχοι τοῦ ἐξορίστου ἀντίκρυσαν μίαν στιγμὴν τοὺς σημερινούς Ἕλληνας, εἶδον καὶ τοὺς ἀνακρινόμενους ἐκεῖ ἐγκληματίας, ἐν ἀπὸ τὰ ἄνθη τοῦ νέου πολιτισμοῦ, καὶ κατόπιν ἡ βουρτσα μὲ τὸ ἀσβεστὸ τοὺς ἐσκέπασε διὰ παντὸς πλέον.

Ἡ ἀπόστασις μεγαλώνει. Ὁ σιωπηλὸς καὶ ἀδόρυβος ἀφανισμὸς τὰ σκεπάζει ὅλα. Ἡ οἰκογένεια χάνει ἓνα νόμισμα τοῦ Ὁθωνος, τὸ ὁποῖον ἐφυλάττετο εἰς κάποιον συρτάρι ὅπως ἔχασε καὶ ἓνα ἔθιμον, καὶ μίαν ἀρχοντιάν, καὶ ἓνα χρῶμα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὅταν ὀμιλῇ γαλλικὰ εἰς τὸν δρόμον ἢ οἰκογένεια, καὶ ὅταν γίνονται ὅσα γίνονται μέσα εἰς τὸ σημερινὸν σπίτι, νομίζω πῶς ἀκούω τὸν κρότον ἑνὸς ἀργυροῦ νομίσματος τοῦ Ὁθωνος τὸ ὁποῖον κυλιέται μέσα εἰς μίαν χαραμάδαν καὶ χάνεται διὰ παντός.

Ἴδου τί χάνεται. Τὰ φαγητὰ τῆς σαρακοστῆς δὲν πειράζει καὶ πολὺ ἂν χάνουν τὴν νοστιμάδαν τοῦ 62.

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ ΤΗΣ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑΣ.

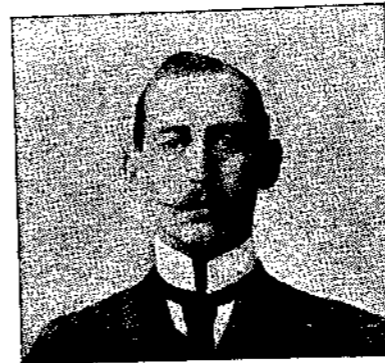
Ποιὸς ὀλίγον, ποιὸς πολὺ, ὅλοι γινόμεθα φιλόφρονες ἀπὸ τὴν ἑβδομάδα. Εἶνε τόσοσιν διασκεδαστικὴ ἢ φιλοφροσύνη. Πολλοὶ τὴν προτιμοῦν ἀπὸ μίαν παράστασιν καὶ ἀπὸ μίαν συναυλίαν. Πλησιάζετε εἰς ἓνα δένδρον τῶν Χριστουγέννων στηθὲν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν. Ὑπάρχουν κάποιαι χεῖρες ποῦ ὑψώνονται πρὸς

τὸ δένδρον καὶ φαίνονται ὡς ἀθύρματα ἀπὸ ρόδιον χάριτην εἰς τὸ φῶς. Εἶνε ἀδύνατον νὰ μὴ δώσετε ἓνα σιδερωμένον εἰκοσιπεντάδραχμον εἰς τόσον ὥραϊα χέρια φιλοφροσύνης κυρίας. Ἴδου ὅτι ἐγίνετε φιλόφρονες καὶ συγκρότως ἐπεράσατε ὥραϊα τὴν βραδείαν σας. Διότι ἡ φιλοφροσύνη ἤρχισε νὰ μαζεύη καὶ νὰ μοιράζῃ χρήματα, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ποῦ ἔγεινεν ὥραϊα, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ποῦ σὰς ὀμιλεῖ μὲ τὰ χεῖλη γνωστῆς σας κυρίας, καὶ ἐπαίρει μὲ δύο μάτια προκαλοῦντα ὡς ζαχαρωτά. Θὰ σὰς ὀμολογήσω ἀπὸ τὰ βάρη τῆς συνειδήσεώς μου ὅτι ἀντὶ τῆς θρηνοῦσης φιλοφροσύνης, τῆς μυσταγωγικῆς, τῆς σιωπηλῆς καὶ τῆς τραγικῆς, προτιμῶ αὐτὴν τὴν φιλοφροσύνην τοῦ θεάτρου. Αὐτὴν ἢ ὁποῖα θέτει εἰς κίνησιν μέσα εἰς ἀτμόσφαιραν φωτὸς ὅλα ὅσα ἡμποροῦν νὰ προκαλέσουν, τὸ τοῦαί, τὴν μουσικὴν τοῦ Στράους, τὰ μάτια τῶν κυριῶν, καὶ τὸν χορὸν. Διὰ τὴν ἀδρανεῖ ἐφέτος ἡ θαυμασία ἰδέα τῶν φιλοφροσύνην χορῶν, ἢ ὁποῖα ἀνείναξε πέρουσι τοὺς φιλοφροσύνην πόδας εἰς τὸ μέγαρον τῆς κυρίας Παπούδωφ; Ἐν εἰσιτήριον μικρᾶς τιμῆς εἰς ὅλους τοὺς ἰδιωτικὸς χοροὺς τῶν Ἀθηναϊκῶν αἰθουσῶν, αἱ ὁποῖαι σείονται αὐτὴν τὴν ἐποχὴν, λύει ὅλα τὰ φιλοφροσύνην ζητήματα καὶ σταλάζει τὸ φάρμακον τῆς ζωῆς εἰς τὰ ὠχρὰ χεῖλη τῶν ἀρρώστων. Δὲν εἶνε μεγάλη ζημία ἂν αἱ προσκλήσεις τῶν χορῶν γίνονται κατ' ἄλλον τρόπον. «Ἡ κυρία καὶ ὁ κύριος παρακαλοῦν τὸν Κ. καὶ τὴν Κ. νὰ περάσουν, ἐὰν εὐαρεστοῦνται, τὴν ἑσπέραν τῆς Πέμπτης εἰς τὸ σπίτι των. Τιμὴ εἰσιτηρίου δραχμᾶς 4 χάριν τῶν ἀπόρων ἀσθενῶν.» Εἰς τὸ Παρίσι μετὰ τὸν Γαλλογερμανικὸν πόλεμον ἐφοβήθησαν ὅτι δὲν θὰ φέρουν ἀποτέλεσμα ἀπλοὶ ἔρανοι ὑπὲρ τῶν Γάλλων τραυματιῶν καὶ μέσα εἰς τὸ μαῦρον πένθος ἔγεινεν ὁ περιφρημὸς «χορὸς ὑπὲρ τῶν θυμάτων».

Δὲν ὑπάρχει τίποτε σοφώτερον καὶ τίποτε ὠραιότερον ἀπὸ τὴν θεατρικὴν φιλοφροσύνην. Κάτω τὸ προσωπεῖον. Φιλόφρονος δὲν γίνεται κανεὶς δωρεάν εἰς τὸν κόσμον.

ΧΑΡΗΣ ΗΜΕΡΙΝΟΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΕΧΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

Ο ΑΤΤΙΚΟΣ ΠΡΙΓΚΗΨ

Ὁ ἄβρος αἰθῆρ τῆς ἀττικῆς ἡμέρας ἐχάρισε — προτοῦ καμιά ποιητικὴ καθίρωσις τὸν ἀπονεύη — ἐχάρισε τὸν εὐγενῆ τίτλον εἰς τὸν ἡγεμονίδην, τὸν ὁποῖον πρὸ πάσης ἐπισήμου θελήσεως ἢ ἀποφάσεως, ἢ ἰδία αὐτοῦ ψυχῆ ἔταξεν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς νεοελληνικῆς Τέχνης καὶ ὅστις σήμερον συγκεντρώνει, παρὰ τὴν θυμέλην τοῦ Βασιλικῦ Θεάτρου, τὰ βλέμματα τῆς σκεπτομένης καὶ φανταζομένης Ἑλλάδος.

Μίαν ἡμέραν — εἶνε μία εὐτυχῆς προσωπικὴ μου ἐντύπωσις — ὁ βασιλικὸς πρίγκηψ παρέστη εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου φερονότατον τὸ ἐμβλημα τῆς ἀττικῆς εὐγενείας. Τὸ περιβάλλον ἔδιδεν ὅλα τὰ δῶρα τῆς ἀντιθέσεως τὸ πλαίσιον ἀπετελεῖτο ὅλον ἀπὸ τὰς ἀγρίας ἐπάσεις τῶν βονῶν τῆς Τσερναγόρας, ἀπὸ τὴν ἰταμὴν ἀρχιμυρία τῆς κοιλάδος τῆς Κεττίγγης, ἀπὸ τὰ σώματα τὰ ἀθλητικὰ, ἀλλὰ βαρεὰ καὶ τετράγωνα τῶν πολεμιστῶν τοῦ Μαυροβουνίου. Καὶ εἰς μίαν γαμήλιον πομπὴν ἢ ὁποῖα ἐξετυλίσσετο διὰ μέσου τῶν αὐστηρῶν ὁδῶν τῆς πανηγυριστικῆς πόλεως τὰ βλέμματα ὅλα ἀνεπαύοντο ἐπὶ τοῦ «Ἀθηναίου Ἐφῆβου» τοῦ φερόντος ἐπαφροδίτως ἐν μέσῳ τοῦ ἄλλου ἡγεμονικοῦ στόμου, τὰ βασιλικὰ διάσημα. Ἦτο ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, ἀλλ' ἦτο περισσώτερον ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς ἀττικῆς χάριτος εἰς τὸ παράστημα, τῆς ἀττικῆς διαφανείας καὶ δροσερότητος εἰς τὸ βλέμμα, τῆς ἀττικῆς ὑγρότητος εἰς τὸ κίνημα. Καὶ τι ἐνθουμίζεν ἐκεῖ, ἐν μέσῳ τῆς σκληρότητος τῶν γραμμῶν καὶ τῆς βαρύτητος τῶν κινήματων, τὴν πνευματικότητα τῶν ἀττικῶν τοπίων καὶ τὴν διαφάνειαν τοῦ

αἰθέρος καὶ τὴν μαλακότητα τοῦ κύματος ποῦ περιβρέχει τὰς ἀττικὰς ἀκτῆς. Καὶ οἱ ξένοι, ὅλοι οἱ ξένοι ὅσοι ἔκαμαν τὴν γνωριμίαν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλικῦ αὐτῆς ἀπεσταλμένου, εἶχον ὅλοι τὴν ἐντύπωσιν καὶ συναπέφεραν ὅλοι μαζῇ τὴν ἀνάμνησιν τῆς δροσερότητος τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς, εἰς ὅτι εἶχεν ἡ ἑλληνικὴ προσωπιὰ τὸ ἀπαλὸν καὶ διαφανὲς καὶ μυστικόν, πρὶν ἀμβλυνθῆ ἀπὸ τὴν κατάχρησιν καὶ συλληθῆ ἀπὸ τὴν κοινοτοπίαν.

Εἶπα πρὸ ὀλίγου ὅτι ἡ ἰδία ψυχὴ τοῦ Βασιλοπιδος, πρὸ πάσης ἐπισήμου ἀποφάσεως ἔταξεν αὐτὴν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς νεοελληνικῆς κινήσεως πρὸς τὰ ὠραία ἰδανικά. Μία βαρυτάτη ἔλξις πρὸς τὰ ἔργα τῆς σκέψεως καὶ τῆς φαντασίας θερμαίνει τὸν βασιλικὸν πρίγκηπα. Ἐπάνω εἰς τὸ κατάστρωμα τοῦ πολεμικοῦ σκάφους, τὸ ὁποῖον ἔφερε τὴν Α. Υψηλότητα πρὸς τὴν χαρὰν μίαν ἠρωϊκῆς χώρας, ὁ γράφων τὰς προχειροὺς ταύτας γραμμὰς δὲν θὰ λησμονήσῃ ποτὲ τὰς εὐτυχεῖς καὶ πνευματικὰς ὥρας, τὰς ὁποῖας τοῦ ἐδόθη ἢ τιμὴ νὰ διέλθῃ παρὰ τὸν Ὑψηλὸν συμπολιτῆρα. Εἰς τὰς εἰρηναῖκὰς νύκτας, ἐπάνω εἰς τὸ ἀπαλὸν θερινὸν κῆμα τῆς Ἀδριατικῆς, ἐν μέσῳ τῶν παραδείσων τοῦ κόλπου τοῦ Καττάρου, ἢ ὑπὸ τὰς βαρεῖας σιᾶς τῶν Δαλματικῶν ὀρέων, λόγοι θερμοῦς ἀγάτης διὰ τὴν ἑλληνικὴν τέχνην καὶ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ἠκούσθησαν ἀπὸ τὰ βασιλικὰ χεῖλη, λόγοι ἀπηχῆσαντες μέσα εἰς τὸ ὠραῖον πέλαγος ὡς μία ὑπόσχεσις καὶ μία ἐλπίς. Ἐν ἐκλεκτὸν βιβλίον εὐρίσκετο πάντοτε εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ὑψηλοῦ ταξιδιωτοῦ. Συνήθως οἱ ταξιδιωταὶ φέρουν μαζῇ τῶν, μετὰ τοῦ εἰσιτηρίου καὶ τῶν ἀποσκευῶν των, βιβλία τὰ ὁποῖα δὲν ἀναγνώσκουν ποτέ. Τὰ βιβλία τοῦ Ὑψηλοῦ ταξιδιωτοῦ δὲν ἦσαν ἀπὸ τὰ δυστυχῆ αὐτὰ βιβλία. Δὲν θὰ λησμονήσῃ ὁ γράφων τὴν σημείωσιν αὐτὴν ὅτι μίαν περῖαν, ὅταν τὸ ἑλληνικὸν πολεμικὸν ἐξημερώθη ἔμπρὸς εἰς τὸ θαῦμα τοῦ Δαλματικοῦ Βοσπόρου, ὁ Πρίγκηψ εἶπε:

— Τὸ βιβλίον σας τὸ ἐδιάβασα ὅλον αὐτὴν τὴν νύκτα.

Ἦτο ἓνας ἀρκετὰ παχὺς, ὠραῖος τόμος καὶ οἱ λόγοι τῆς Α. Υψηλότητος ἐσήμαιναν μίαν ἀρχοντιάν ἐπὶ τῶν σελίδων του. Τὸ σημειῶνω ὡς ἰδιαιτέρον χαρακτηριστικὸν τοῦ Ὑψηλοῦ φιλοφροσύνην.

Τὴν ἐπομένην, εἰς τὴν ὥραϊαν βασιλικὴν πομπὴν διὰ μέσου τῶν ὁδῶν τῆς Κεττίγγης ἓνας Μαυροβούνιος δημοσιογράφος μοῦ ἔλεγεν:

Ὁ Πρίγκηψ σας εἶνε ὁ ἄβροτερος ξένος μας. Καὶ ἀπήντησα μὲ μίαν κρυφὴν ὑπερηφάνειαν:

— Ναί, εἶνε ὁ «Ἀττικὸς Πρίγκηψ».

ΠΑΥΛΟΣ ΠΙΡΒΑΝΑΣ

ποιός νά πρωτοκάμῃ τὴν προσωπογραφίαν τῆς Ἄρωμα ζωγράφου καὶ ἄρωμα ζωγραφιάς.

Θωμᾶς Θωμόπουλος — Κοντός καὶ μελαχρινός. Ἀγνότατος λάτρης τῆς Τέχνης. Ἡ ὀμιλία του — ὅπου αἱ λέξεις προσλαμβάνουν μίαν στοργηγοσύνην ῥητορικὴν — ἐκφραστικὴ, μὲ τόνον βαθυφώνου. Καλλιτέχνης-ῥήτωρ-συγγραφεύς. Ἀριστοῦχος τοῦ Πολυτεχνείου Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ἀκαδημίας Μονάχου καὶ Φλωρεντίας. Ὁ ἐγκυκλοπαιδικώτερος ἴσως τῶν καλλιτεχνῶν μας.

Ο. Φωκάς — Ὁ περισσότερο Ἑλληὴ τῶν Ἑλλήνων τοπιογράφων. Ἀπαθὴς, ἀμίλητος. Τὰ χεῖλη του ὑπονοίγει εἰρωνικὸν χαμόγελο καὶ ἓνα αἰώνιον ὑπόλοιπον τοιγάρου.

Τὸ σάιτο τοῦ κ. Ροῦλοῦ, τὸ ὁποῖον δημοσιεύομεν εἰς τὸ τεῦχος τοῦτο, εἶνε ἐκ τῶν «Φαρσάλων» τοῦ μεγάλου πίνακος τοῦ ἀγαπητοῦ ζωγράφου. Ὁ πίναξ εὐρίσκειται ἐκτεθειμένος εἰς τὸ ἐργαστήριόν του.

ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ἐτέθη τὴν 16 Δεκεμβρίου ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ μεγάρου τοῦ «Συλλόγου τῶν Ἐμποροπαλλήλων». Χορηγὸς τοῦ πρακτικώτατου ἔργου εἶνε ὁ κ. Ι. Πεσματζόγλου, Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν. Ὁ σκοπὸς τοῦ γενναίου δωρητοῦ εἶνε ἡ μόρφωσις ὑπαλλήλων, ἀποτελοῦσα τὴν βάσιν τῆς προόδου τοῦ ἐμπορίου. Ἡ κοινωνία εὐφροσύνης ἐχαιρέτισε τὸ ἔργον τοῦ κ. Πεσματζόγλου.

ὑπὸ τοῦ ὑπάτου Ἀρμοστοῦ τῆς Κρήτης διορισθῆναι Διμαρχος Χανίων ὁ κ. Κωνσταντῖνος Μάνος, ὁ ἀγαπητὸς ποιητὴς. Ὁ κ. Μάνος νεώτατος, γεμάτος ζοῆν καὶ ἐνθουσιασμόν, κατέβη εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς γενναίας νήσου κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπανάστασιν μὲ σῶμα ἐπιπέκτων Κρητῶν, συνεχίζων ὠραίας παραδόσεις καὶ ἀποκτάν ἀτομικὰ δικαιώματα ἐπὶ τοῦ οἰκογενειακοῦ τίτλου εὐγενείας.

Ἡ Κριτικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Β. Θεάτρου, τῆς ὁποίας ἡ διάρχεια ὠρίσθη δι' ἓν ἔτος, συνεπληρώθη διὰ τῶν κ. Ἀρ. Προβελεγγίου καὶ Σπ. Ἀμίτρου. Ἡ δὲ προεδρεία ἀνετέθη εἰς τὴν Α. Υ. τὸν πρίγκιπα Νικόλαον. Τὰ ὑποβαλλόμενα ἔργα ἢ ἀναγινώσκονται ὑπὸ τῶν συγγραφέων ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὴν Κυριακὴν 30 Δεκεμβρίου εἰς τὸν ναὸν τῆς Μητροπόλεως ἐτελέσθη μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τοῦ μεγάλου Ἑλλήνου ζωγράφου Νικολάου Γύζη. Τὴν πρωτοβουλίαν ἔσχον θανασταὶ καὶ φίλοι τοῦ ἐκλείψαντος καλλιτέχνου.

Ἡ οἰκουμενικὴ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος ἐξέδασε καὶ ἄλλην ἐγκύκλιον κατὰ τῶν μεταφράσεων τοῦ Ἐὐαγγελίου, τὰς ὁποίας χαρακτηρίζει ὡς διαστρεβλώσας τὰ θεῖα νοήματα. Ἡ ἐγκύκλιος τοῦ Πατριαρχείου στέφεται ἰδιαιτέρως ἐναντίον τῆς μεταφράσεως τοῦ κ. Πάλλη, ἣν ἀποκαλεῖ ἐξίμβλημα. Τὴν ἐγκύκλιον ἐπέτρεξε τοῦ Πατριαρχίου συνυπογράφου καὶ ὅλα τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει μέλη τῆς οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Εἰς τὸν κ. Σ. Κοκκόλην ἐκφράζομεν τὰς φιλικὰς εὐχαριστίας μας διὰ τὴν πρόθυμον πάντοτε συνεργασίαν του ὡς φιλοτέχνον φωτογράφου τῶν «Παναθηναίων». Ἡ φωτογραφίσις τῶν πλείστων τῶν εἰκόνων μας εἶνε ἔργον ἰδικόν του.

Ἐξεδόθησαν

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΣΕΩΣ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ. Λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Πανεπιστημίου ἐπὶ τῇ ἐπισημῇ ἐνάξει τοῦ Πανελληνίου Ἱατρικοῦ Συνεδρίου ὑπὸ Ρῆγα Νικολαΐδου. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1901.

ΜΑΡΚΕΛΙΝΟΣ ΒΕΡΤΕΛΩ. Εἰς πανηγυρισμὸν τῆς γενεθλίου αὐτοῦ ἑορτῆς ἐν τῷ φυσιογνωστικῷ τμήματι τοῦ Συλλόγου Παρνασσῶν ὑπὸ Ἀναστ. Κ. Χρηστομάνου. Ἐν Ἀθήναις, τυπογραφεῖον Ἐστία 1901.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΑΜΦΙΒΑΗ-ΣΤΡΟΕΙΔΟΥΣ ὑπὸ Κ. Μαλτέζου [Μετατόπισις ἐκ τῶν πρακτικῶν τοῦ Ἱατρικοῦ Συνεδρίου]. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1901.

ΜΑΚΩΛΕΥ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΓΓΑΙΑΣ κατὰ μετὰφρασιν Ἐμμ. Ροῦδου. Τόμος Δ', τεῦχος γ'. [Βιβλιοθήκη Μαρασῆ τεῦχος 152]. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1901.

LETRES SUR LA RÉUNION DES ÉGLISES. Athènes, imprimerie P. D. Sakellarios 1901.

LAWN TENNIS CLUB ΑΘΗΝΩΝ. Καταστατικόν. Ἐν Ἀθήναις τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1901.

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ τοῦ ἔτους 1900. Ἐν Ἀθήναις τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1901.

ΤΟ ΜΕΝΕΛΑΪΟΝ ὑπὸ Π. Καστριώτου. Ἐν Ἀθήναις τύποις Π. Δ. Σακελλαρίου 1901.

ΙΑΝΘΟΙ, διηγήματα καὶ πεζογραφήματα ὑπὸ Βασιλείου Α. Ἡλιοπούλου. Ἐν Ἀθήναις τυπογραφεῖον ἢ Ἐστία Μάϊσσορ καὶ Καργαδούρη. σχ. 16ον σελ. 112. [Τὸ κομμὸν τοῦτο βιβλίον εἶνε ἄξιον κάποιας προσοχῆς μόνον διὰ τὴν ἡλικίαν τοῦ συγγραφέως, ὁ ὁποῖος, — ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τῆς προτασσομένης εἰκόνας του, — μόλις εἶνε δεκαεξαετής. Καὶ ὅταν ἔγραψεν αὐτὰ τὰ διηγήματα, μερικὰ τοῦλάχιστον, ἦτο ἀκόμη νεωτέρως, φαντασθῆτε!.. Πῶς λοιπὸν νὰ μὴ ταναγνώσῃ κανεὶς μὲ περιέργειαν; Ὁ κ. Ἡλιοπούλος ἔχει τὴν εὐκολίαν τοῦ γράφειν, ἢ ὁποία εἶνε φυσικὸν δῶρον, ἀλλὰ τὸ ἔχει ἀκόμη ἐντελὴς ἀκαλλιέργητον. Θὰ ἦτο τολμηρὸν νὰ προείπῃ κανεὶς ἂν, πῶς καὶ πόσον θὰ τὸ καλλιεργήσῃ, καὶ ἔως ποῦ θὰ φθάσῃ μίαν ἡμέραν. Μοῦ φαίνεται ὅμως πολὺ πιθανόν, ὅτι ὁ κ. Ἡλιοπούλος σήμερον κατέχει τὰ σπῆττρα μεταξὺ τῶν ὀμηλικῶν τοῦ συγγραφέων. Καὶ διατὶ τάχα νὰ μὴ τὸν διατηρήσῃ πάντοτε; — Ε'].

ΚΥΨΕΛΗ φιλολογικὴ ἐπιθεώρησις ὑπὸ Ἀγγέλου Α. Κοσμῆ ἔτος Β' 1902 (Πειραιεὺς τυπογρ. Ἀριστοτέλους Ζ. Διαλισμὰ σελ. 192).

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ὑπὸ Φρειδερίου Μπλάς μεταφρασθεῖσα κατ' ἐπιτομήν ὑπὸ Ἰωάννου Ν. Δελή, τεῦχος Α' (Ἀθηναί τυπογρ. Ἀθαν. Γ. Δεληγιάννη 1902).

Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΗΣ ΔΕΛΕΣΙΑΣ ὑπὸ Μαρίας Κορέλη, ἐν μεταφράσει. (Ἀθηναί τυπογραφεῖον Ἐστίας Κ. Μάϊσσορ καὶ Ν. Καργαδούρη 1902).

ΓΙΑ ΤΟ ΡΩΜΑΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ: Ὁ Κυρούλης δράμα. — ὁ Γουανάκος κωμῳδία ὑπὸ Ψυχάρη (1901 Ἀθηναί βιβλιοπωλεῖο τῆς Ἐστίας σχ. 16ον σελ. 340 ὁρ. 10).

Σένα

LE PARFUM VIERGE ὑπὸ Μ. Α. Cantone — G. Gramagna — (Paris, V. Villerelle libraire — éditeur, 59 Rue des Mathurins).